АНДАГ ЛЭ МҮНХЭДӨӨ МАЙ!

Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

Газетэмнай 1921 оной декабриин 21-hээ гарана | № 103 (13817) | 1972 оной майн 1, понедельник | Сэн 2 мүнгэн

ОЙН БАЯРАЙ ХАБАР

Мүнөө бүмбэрсэг дэлхэйн ажалшадай hаналаа нэгэдэлгын үдэр, уласхоорондын пролетаринарай hайндэр замбуулин дайдын орон бүхэндэ заншалта ёhоор тэмдэглэгдэжэ байна. Империализмда эсэргүү, эб найрамдалай түлөө, демократи ба социализмын түлөө тэмсэлэй хаана яанагүй хурсадажа, үргэжэжэ байhаниинь мүнөөдэр илангаяа хүсэтэйгөөр харагдана.

Ургыта хабарай үлзытэ hайндэр, Майн нэгэн, мэндэ амар! Хүн түрэлтэнэй хабарайнь жабхаланта hайндэр гэжэ Майн нэгэн нэрлэгдэхэ ёhоороо нэрлэгдэнэ. Үзэсхэлэнтэ hайхан үе саг эхилиэ. Байгаалиин амисхал үдэрhөө үдэртэ арюун hайханаар анхилна. Энээнтэй дашарамдан, хүн түрэлтэнэй хүсэн дээрэ хүсэн нэмэнэ. Тиимэл хадань дарлагшад болон мүлжэгшэдэй хара hабар соо зобожо тулижа байhан капитализмын оронуудай ажалшад хүсэеэ зангидан, тэмсэлээ шангадхана, национально-сүлөөрэлгын түлөө хүдэлөөн улам бүри үргэн далайсатайгаар орьёлно. Эрхэ сүлөөгэй, зол жаргалай түлөө тэмсэгшэдэй зэргэнь капиталай орон бүхэндэ үргэжэнэ.

Манай агууехэ социалис Эхэ орон дотор мүнөө жэлэй Май хэзээ хэзээнэйхиhээ hүр жабхалантайгаар, баяртай урматайгаар тэмдэглэгдэжэ байнхай. Энэ хадаа юрын Май бэшэ, харин ойн баярай Май ха юм. Советскэ Союзай ажалшад Коммунис партияа тойрожо, КПСС-эй ленинскэ Центральна Комитедые тойрожо, хэзээ хэзээнэйхиhээ нягтаар жагсанхай, марксизм-ленинизмын хүсэн түгэлдэр туг доро коммунизм тээшэ бата найдамтайгаар зорижо ябаhанаа бүхы дэлхэйн урда мүнөөдэр баhа дахин харуулна. КПСС-эй XXIV съездын түүхэтэ шиндхэбэринүүдые хэлбэрншэгүйгөөр бэелүүлхын түлөө, юhэдэхи табан жэлэй түсэб болзорhоонь урид дүүргэхын түлөө совет арад шэн габьяатайгаар тэмсэжэ байнхай. «Шэнэ табан жэлые — болзорhоонь урид!» гэhэн уряа лозунг бүхы орон доторнай ехэ хүсэтэйгөөр, үргэнөөр дэлгэрэнхэй.

Партиингаа съездын хараалhан түүхэтэ зорилгонуудые нэрэтэй түрэтэйгөөр бэелүүлхын түлөө үнэн зүрхэнhөө тэмсэхэhээ ондоо арюун hайхан хэрэг совет хүнүүдтэ байхагүй. Коммунис партиин, Совет правительствын хараалhан али бүхы хэмжээ ябуулганууд нмагтал Эхэ оронойнгоо алибаа хүсэ шадал бэхижүүлхэ, арад зонойнгоо ажабайдал улам hайжаруулха хэрэгтэ зорюулагданхай гэжэ совет хүнүүд hайн мэдэнэ бшуу. Совет хүнүүдэй үүсхэлтэй оролдосотойгоор ажаллаха бүриинь арадаймнай ажахын али бүхы hалбаринуудта шэнэ шэнэ амжалтануудай туйлагдаха, Эхэ оронаймнай саашадаа улам бүри хүсэтэйгөөр hалбаран хүгжэхэ байhаниинь лабтай. Тиимэл хадань социалис Эхэ орондоо хизааргүй инаг дуратай совет хүнүүд эсэхэ сусахые мэдэнгүй ажаллана, хараалагдаhан түсэбөө, абаhан уялгаяа үлүүлэн дүүргэхые оролдоно. Майн урда тээхи социалис мүрысөөндэ оролсоод, Эхэ оронойнгоо мандалда ажалай бэлэг бариhан тухай баяртай мэдээсэлнүүд хаана яанагүй үдэр бүхэндэ соностожо байна. Оронаймнай ажалшадай эдэбхи үүсхэлэй хэзээ хэзээнэйхиhээ хүсэтэйгөөр бадаржа байhаниинь эндэ эли тодоор харагдана.

Аха дүү олон түмэн совет арадуудтайгаа хамта буряад араднай, Буряад оронаймнай бүхы ажалшад Майн урда тээхи социалис мүрысөөндэ туйлаhан амжалтанууд тухайдаа, 1972 оной түрүүшын кварталай түсэб, тэрэшэлэн абаhан уялтануудаа дүүргэhэн тухайдаа омог баяртайгаар мэдээсэнэд. 1972 оной нэгэдэхи кварталда республикымнай промышленность продукци бүтээн гаргаха ба худалдаха түсэбөө үлүүлэн дүүргэhэн байна. 1971 оной түрүүшын кварталайхида орходоо 1972 оной түрүүшын квартал соо hураггүй ехэ продукци бүтээн гаргагдаа. Имагтал ажалай бүтээсэ дээшэлүүлhэнэй ашаар промышленна продукци бүтээн гаргалга 86 процентээр ургаhан байха юм. Амжалтатайгаар хүдэлжэ байhан түрүү промышленна предприятинуудые, коммунис ажалай габшагайшуулые тоолохо болобол барагдашагүй олон.

Тэрэшэлэн республикымнай хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд оролдосотойгоор ажаллажа байhанаа харуулна. Гүрэндэ мяха, hү, үндэгэ тушааха түрүүшын кварталай түсэб үлүүлэн дүүргэгдэнхэй. 1971 онойхиhоо нилээд олон хонишод мүнөө 100 хониин бүриhөө зуу ба зуу гаран хурьга абаад байна. Олонхи аймагуудта хабарай тарилга эмхитэйгээр эхилэнхэй. Таряашад, механизаторнууд уласхоорондын hайндэрые буразда дээрээ тэмдэглэжэ ябана. Илангаяа шалгарhан түрүү ажахынуудые нэрлэбэл, хүдөө ажахын элбэг баян продуктнуудые абажа, гүрэндэ ехээр худалдаhанай, даабарна амжалтатайгаар дүүргэhэнэй, бүхы hалбаринуудhаа ашаг олзо hайса дээшэлүүлhэнай түлөө Хяагтын аймагай «Родина» колхоз РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй, ВЦСПС-эй дамжуулгын Улаан туг мүнгэн шантайгаар, Сэлэнгын аймагай XX партсъездын нэрэмжэтэ колхоз РСФСР-эй Хүдөө ажахын министерствын, хүдөө ажахын бэлэдхэлэй хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай ЦК-гай дамжуулгын Улаан туг мүнгэн шантайгаар, Улаан-Үдын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ, Зэдын «Коммунизм», Хяагтын «Дружба» колхозууд мүнгэн шангуудые мэнэ hая абаба.

Мүн баhа аймагуудай хоорондо дэлгэрhэн социалис мүрысөөндэ илажа гараад, гүрэндэ мяха, hү, үндэгэ худалдаха нэгэдэхи кварталайнгаа түсэб үлүүлэн дүүргэhэн, адууhа малайнгаа тоо толгой олошоруулhан Прибайкалиин аймаг КПСС-эй обкомой, республикын Министрнүүдэй Соведэй ба облпрофсоведэй дамжуулгын Улаан туг нэгэдэхи мүнгэн шантайгаар, Улаан-Үдын аймаг хоёрдохи мүнгэн шан, Захааминай аймаг гурбадахи мүнгэн шан абаба.

Ингэжэ юhэдэхи табан жэлэй түрүүшүүлэй үдэрhөө үдэртэ олошоржо байhаниинь элирнэ.

Ингэжэ совет хүнүүд шэн габьята ажалаараа социалис Эхэ ороноо улам бүри бэхижүүлхын, баяжуулхын түлөө тэмсэнэ. Ингэжэ совет хүнүүд амгалан тайбан ажалаараа дэлхэй дээрэ эб найрамдал ба энхэ тэнигэн байдал, демократи ба социализм мандуулхын түлөө тэмсэнэ. Ингэжэ совет хүнүүд өөhэдынгөө интернациональна уялгые үнэн сэхээр дүүргэнэ.

Мүнөөдэр совет хүнүүд Коммунис партиингаа хүтэлбэри доро социалис оронуудай аха дүү арадуудтай, уласхоорондын хүдэлмэришэн ангитай, империализмда эсэргүү, эб найрамдалай түлөө, демократи ба социализмын түлөө тэмсэгшэдтэй хэзээ бүхэндэ hаналаа нэгэдэнхэй байhанаа, коммунизмын хэрэгтэ хэтэ мүнхэдөө үнэн сэхэ байhанаа үшөө дахин найдамтайгаар харуулжа байна.

Марксизм-ленинизмын туг доро, Коммунис партиингаа хүтэлбэреэр — Ленинэй зааhан замаар коммунизмын илалта тээшэ, урагшаа дабшая!

АЖАЛАЙ БЭЛЭГҮҮД

☆ Худанай леспромхозой П. Павлов, М. Паршаков, Ф. Казаков гэгшэдэй даадаг бага комплексно бригадын модошод hарадаа 2000 кубометр модо бэлэдхэдэг болоо. Ажалай түрүүшүүлhээ жэшээ абаhан бэшэшье модошод даабаряа үлүүлэн дүүргэнэ. Тиигэжэ эдэнэр байгша оной дүрбэ hарын даабариhаа гадуур 10 мянган кубометр модо бэлэдхэжэ, Майн hайндэрые баяр баясхалантайгаар угтаба.

☆ Тимлюйн цементын заводой цехүүдэй, мастерска участогуудай дунда социалис мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрүүлэгдэнхэй. Заводой хүдэлмэришэд hара бүридэ амжалта туйлана. Байгша оной дүрбэ hарын даабариhаа гадуур 146 мянган түхэригэй продукци худалдаанда эльгээгдээ.

☆ Түмэр-бетон хэрэгсэлнүүдэй Таловскын заводой продукци Алас-Дурна зүгэй, Буряадай, Монгол ороной барилгашадта эльгээгдэнэ. Энэ коллектив нэгэдэхи кварталай даабариhаа гадуур 645 мянган түхэригэй продукци бүтээн гаргажа, хэрэглэгшэдтэнь эльгээгээ. Апрель hарын даабари мүн лэ үлүүлэн дүүргэгдээ.

☆ Улаан-Үдын нооhо сэбэрлэн угаадаг фабрикын коллектив дүрбэ hарынгаа даабариhаа гадуур 450 тонно нооhо сэбэрлээ. Тиин хараалагдаhан түсэбhөө гадуур 700 мянган түхэригэй продукци ондоо предприятинуудта худалдаа.

☆ Галуута-Нуурай шахтоуправлениин коллектив нэгэдэхи кварталай даабариhаа гадуур 12.820 тонно нүүрhэ малтажа, ехэ амжалта туйлаа. Нүүрhэшэд Майн hайндэрые ажалай бэлэгүүдтэйгээр угтажа байhандаа урматай.

☆ Улаан-Үдын шэлэй заводой коллектив оролдосотой шангаар хүдэлжэ байна. Шэл үйлэдбэрилэгшэд дүрбэ hарынгаа даабариhаа гадуур 15 мянган дүрбэлжэн метр шэл, 296 мянган амhарта шэлээр хэжэ hайндэрые угтаба.

КПСС-эй ЛЕНИНСКЭ НАЦИОНАЛЬНА ПОЛИТИКЫН АГУУЕХЭ ТУЙЛАЛТА — СССР-эй АРАДУУДАЙ АХА ДҮҮ ЕҺОНОЙ БАТА ХАНИ БАРИСААН ХЭТЭ МҮНХЭДӨӨ ОРШОГ, ҺАЛБАРАН МАНДАГ ЛЭ!

(КПСС эи ЦК гай Уряануудhаа).

☆ Республикын хонишод энэ жэл түл hайнаар абажа байна. Апрелиин 20-ной мэдээгээр колхоз, совхозуудта 639 мянга гаран хурьган томо болгогдоно гэхэ гү, али энэнь нёдондонойхиhоо дүрбэ мянга гаранаар олон болоно. Энэ үедэ зуун хонин бүриhөө зуу, зуу гаран хурьга абаhан бригадануудай тоо 140-дэ хүрөө. Тэрэ тоодо зуутанай тоо Зэдын аймагта—77, Хяагтада—14, Сэлэнгэдэ—11, Мухар-Шэбэртэ—10 болоод байгаа.

☆ Захааминай аймагай ажахынууд гүрэндэ мяха худалдаха, тушааха хахад жэлэйнгээ түсэб 104 процент дүүргээ. Илангаяа аймагай колхозууд шалгаржа гараа. Тэдэнэр бүхыдөө 4536 центнер мяха худалдажа, түсэбhөө үлүү тушааха даабаряа дүүргэжэ шадаа. Ленинэй нэрэмжэтэ, «Победа» колхозууд мяха гүрэндэ худалдаха түсэбөө, нэмэлтэ даабаряа 109—110 процент дүүргэнхэй. Совхозуудай дундаhаа Санагын совхоз эрхимлэжэ, энэ даабаряа 104 процентдэ хүргэнхэй.

☆ Байгша ондо бүхыдөө 4800 гектарта эртын ороohото ургамалнуудые тарижа, гектар бүриhөө 16 центнер таряа хуряахаар түсэблэhэн Кабанскын совхозой механизаторнууд хүн түрэлтэнэй hаналаа нэгэдэлгын Майн 1-нэй hайндэрые эршэтэ ажалаараа угтаба. Тиин тус ажахын механизаторнууд hаяын мэдээгээр 1500 гектарта шэниисэ тариhан байна. Мүнөө совхозой таряашад хабарай эртын ороohото ургамалнуудые тариха хүдэлмэреэ майн 9-дэ дүүргэхын түлөө бүхы хүсэеэ элсүүлэн оролдожо байнхай.

Л. И. БРЕЖНЕВ А. САДАДТАЙ УУЛЗАБА

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежнев Египедэй Араб Республикын Президент, Араб Социалис Союзай Түрүүлэгшэ Анвар Сададтай апрелиин 29-дэ уулзаа.

Совет-египедэй хани барисаата харилсаа холбоое саашадань хүгжөөлгын, КПСС ба Арабай Социалис Союзай хоорондохи холбоо барисаае бэхижүүлхэ асуудалнууд, Дүтын Зүүн зүгтэхи байдал нүхэр ёhоной, хани халуун оршон байдалда үнгэрhэн хөөрэлдөөнэй үедэ зүбшэн хэлсэгдээ.

Али бүхы талаар совет-египедэй улам хүгжэжэ байгаа холбоо барисаагаар сэдьхэлээ хананги байhанаа мэдүүлээд, бусад оронуудай империалис хүсэнүүдэй туhаламжа дэмжэлгээр 1967 ондо хуули бусаар эзэмдэжэ абаhан араб газар нютагуудые Израилиин булимтарагшад сүлөөлхэ ёhотой, араб арадуудай үнэн хэрэгэй илан мандаха байhанда батаар этигэн найдажа байhанаа мэдүүлбэд.

(ТАСС).

Египедэй Араб Республикын Президент Анвар Садат Москваhаа мордобо

Албанай хэрэгээр айлшаар ерэhэн Египедэй Араб Республикын Президент, Араб Социалис Союзай Түрүүлэгшэ Анвар Садат апрелиин 29-дэ Москваhаа мордобо.

Нүхэд А. Н. Косыгин, М. А. Суслов болон тусхай тушаалтад АРЕ-гэй ба СССР-эй гүрэнэй тугуудаар шэмэглэгдэhэн Внуковска аэродром дээрэ Президент Анвар Сададые, тэрээнтэй сугтаа ябаhан хүнүүдые үдэшөө.

Москвагай ажалшадай түлөөлэгшэд хүндэтэ айлшанаа халуунаар амаршалhан байна.

АРЕ-hээ СССР-тэ байдаг элшэн сайд Яхья Абдель Кадер, Араб оронуудай дипломатическа эрхэ түлөөлэлгэтэ эмхинүүдые толгойлогшод үдэшэгшэдэй дунда байлсаба.

СССР-эй Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй сэрэгэй хүндын харуул ниидэлгын талмай дээрэ жагсаагдаа, АРЕ-гэй ба СССР-эй гүрэнэй гимнүүд гүйсэдхэгдөө.

(ТАСС).

СОВЕТ ДЕЛЕГАЦИ ДРВ-дэ АЙЛШАЛБА

Урид хэгдэhэн хэлсээнэй ёhоор, КПСС-эй ЦК-гай секретарь нүхэр К. Ф. Катушев, СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министрэй орлогшо нүхэр Н. П. Фирюбин, КПСС-эй ЦК-гай аппарадай харюусалгата хүдэлмэрилэгшэ нүхэр И. А. Огнетов гэгшэдhээ бүридэhэн совет делегаци апрелиин 26-hаа 29 болотор Вьетнамай Демократическа Республикада хани ёhоор айлшалаа.

ПТВ-гэй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, ДРВ-гэй премьер-министр Фам Ван Донгтой, ПТВ-гэй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, ДРВ-гэй премьер-министрэй орлогшо Нгуен Зуй Чинтэй, Вьетнамай бусад хүтэлбэрилэгшэдтэй совет делегаци уулзажа, хани халуунаар хөөрэлдэhэн байна.

(ТАСС).

Цэдэн ГАЛСАНОВ

БАН ТҮБИИН НЮДАРГА

ургаи
адли бэшэ гээ,
дээрээ
тэгшэ бэшэ гээ.
урган
тэгшээр хүдэлбэл,
дээр
айдал тогтохо hэн...

эрни,
үзыш даа наашаа:
ургаяа
зангидаад,
шэгшыдэй,
улайгаа
бариш бажуугаад, —
даа
ургаднай табуулаа.

ургаднай
дээрээ ондоошье hаа,
болоходоо,
лэ нохос дайсадаа!
дээрэhээ
хүсэн ехэ,
дээрэhээ
хүсэлынь нэгэ.

ажалшадай
хүсэл ганса,
нэй
наран хурса.

Табан түбиин
Табан хургад
Таараха ажалаа хээ hаа,
Нангин хэрэгээ,
Найдал тэмсэлээ
Найралдуулан ябуулаа hаа,
Алиш бэрхэшээл
Абан дабан гарахал.
Табан хургаяа
Таhа зангидан, арад зон
Хэзээдэ илахал!..

Эгээл нимэл
Эб хамта СССР —
Арбан табан —
Табан хурган эрисээр
Адли тэгшээр,
Алха нюдаргаар дэлдэнэл,
Табан жэлэй
Тайбан түсэбөөр хүдэлнэл.
Арбан табан —
Табан хургадай нюдарганууд
Аб адлил
Арбан табуулаа, —
задарюунууд.

Эрхы, шэгшы —
Эгэшэ дүүнэр арбан табуулаа
Энхэ байдал,
Эб найрамдал
Эхэ Россидаа мандуулаа
Энэ дэлхэйе гайхуулаа!

ХОЁР ХАЛААНДА ХҮДЭЛНЭ

Үглөөгүүр эртэ байхада «Коммунизм» колхозой парткомой секретарь Г. Э. Санжиев ажахын комсомолой организациин секретарь Сэсэгма Дашамолонова хоёр ехэл яаралтай хайшаашьеб түхеэрнэ.

— Сэсэгма, үнгэтэ шэрэ карандаш абахаяа бү мартаарай. Үшөө «Сахилгаан», «Дайшалхы хуудаhанай» бланкнуудые, кнопко гэхэ мэтэ абаарай. Агрегадуудай хэhэн ажалай, мүрысөөнэй дүн гаргахабди,— гэжэ парткомой секретарь захина.

Уданшьегүй тэдэнэр үргэн ехэ тариалан дээрэ хүрэжэ ошоод байба. Набтархан гүбээгэй саанаhаа тракторай хүнхинэхэ абяан дуулдана. Хахалhан газар дээгүүр хуа тооhон өөдөө хөөрэн дэгдэнэ.

— Зай, тарилга хэр ябажа байнаб?—гэжэ парткомой секретарь Гомбо Эрдынеевич тракторна бригадын бригадир Д. П. Митаповhаа асууна.

— Яhала гэмгүй ябаналди даа. Энэ зандаа дулаахан байгаа hаань, ехэ хүдэлмэри хэжэ үрдихэ байнабди. Эртынгээ тарилгые арбан үдэр соо дүүргэхэ уялгаяа бэелүүлжэ шадаха hэмди,—гэжэ бригадир харюусана.

Эндэ мүнөө долоон гусеничнэ, найман колесно трактор хүдэлнэ. Тэдэнь хуу хоёр халаанда хүдэлгэгдэхөөр хүсэд хүрэхэ механизаторнуудаар бүридхэгдэнхэй.

Полевой станай үүдэндэ хэнэй ямараар хүдэлhэниие харуулhан самбар дээрэ: «Тракторист А. В. Хлебодаров, ахалагша сеялкэшэн П. И. Кокорин гэгшэдэй хүдэлдэг агрегат түрүүшын үдэр 62 гектар тарижа, даабаряа хоёр дахин үлүүлэн дүүргээд, мүрысөөндэ шалгаран гараба»,—гэжэ уншанабди. Мүнөө тус агрегат халаанайнгаа даабари ходо үлүүлэн дүүргэнэ. Тракторист И. П. Кокориной агрегадшье эдэнэрhээ холо тээгдэнэгүй.

Тус бригадатай мүрысэдэг Н. Ч. Дандаровай хүтэлбэрилдэг нүгөөдэ бригада эртынгээ тарилгые баhал эршэмтэй шангаар ябуулна. Мүнөө эндэхид сэбэр паар дээрэ шэниисэ тарижа, зарим тракторнуудаараа эртын паар хахалжа байнхай. Даб дээрэ 340 гектарта шэниисэ хэрээhэлүүлэн тарья. Илангаяа үниинэй механизаторнууд П. Пурбуев, А. Будаев, ахалагша сеялкэшэд Б. Шоёнов, Б. Будаев гэгшэдэй агрегадууд бүтээсэ ехэтэйгээр хүдэлжэ, 240 гектарта шэниисэ тариба.

Улаан-Үдын аймагай «Коммунизм» колхоз энэ жэлдэ бүхыдөө 30 мянган центнер тарья хуряажа абаха зорилготой. Һаяшаг эндэ хабарай түрүүшын бороо орожо, газарай хүрьhэнэй дээгүүрхиие яhала норгоо. Энээхэн шииг нойтыень hайнаар хэрэглэхын тула Хурамшын механизаторнууд эртынгээ тарилгые түргэн дүүргэхэ гэжэ үдэр hүниие илгангүй хүдэлнэ.

Һ. МАРАКТАЕВ.

БАЯРАЙ СУГЛААН

Республикымнай ниислэл хотын ажалшадай Майн hайндэртэ зорюулагдаhан баярай суглаан үсэгэлдэр болобо. Республикын Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшэ **Н. Б. Пивоваров** элидхэл хээ.

Элидхэлэй hүүлээр hайндэрэй ехэ концерт болоо.

АЖАЛ, ЭБ НАЙРАМДАЛ

АРАДУУДАЙ ЭБТЭЙ БҮЛЭ

ПРОМЫШЛЕННОСТИИН БА ХҮДӨӨ АЖАХЫН ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭД! КОЛХОЗ, СОВХОЗУУДАЙ МАТЕРИАЛААР, ТЕХНИКЭЭР ХАНГАГДАСЫЕ УЛАМ ҺАЙЖАРУУЛАГТЫ! ХҮДӨӨ АЖАХЫН ҮЙЛЭДБЭРИИЕ ЭЛЕКТРИЖҮҮЛГЫН, ҮРГЭЛЖЭ ДЭЭРЭНЬ ОНЬҺОЖОРУУЛГЫН БА ХИМИ ХЭРЭГЛЭЛГЫН, ГАЗАРАА ШАНАРЖУУЛАН ҺАЙЖАРУУЛГЫН ЭРШЭ ТҮРГЭДХЭГТЫ!

(КПСС-эй ДК-гай Уряануудһаа).

Кара Ахадовай хүтэлбэрилдэг коммунис ажалай бригада ажалайнгаа амжалтаар республика соогоо суутай даа. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: (зүүн гарһаа дээгүүр) молдован И. Вашхеевич, азербайджан Кара Ахадов, болгар П. Карадяур, буряад Т. Нечкин, украинец А. Роговский, азербайджан Ф. Джабадов, ород В. Березовский, татар Х. Бигбулатов.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

ЭНЭ ЖЭЛЭЙ Майн нэгэн онсо гүнзэгы удхатай гэжэ булта мэдэнэбди. Агуу Ленинэй мэргэн ударидалгаар табин жэлэй тэндэ СССР гүрэн байгуулагдаа һэн. Тэрэ ехэ ойн баярые байгша оной декабрьда бүхы дэлхэйн түрүү үзэлтэ хүн бүхэн бидэнтэй, совет арадтай, хамта суг баясан тэмдэглэхэеэ байна. Майн нэгэнэй үдэр — бүхы дэлхэйн ажалшадай хани халуунаар һаналаа нэгэдэлгын агуу һайндэр һэн тулань СССР гүрэнэйнгөө табин жэлэй ойн угтамжа тухай эгээл эндэ хэлэхэ зэргэтэй бэшэ гүбди? Үнэхөөрөөшье, «үндэһэгүйгөөр үндэр шэнэһэн набшаһалдаггүй» гэһэнтэй жэшээтэй, имагтал манай СССР гүрэн дэлхэйн арадуудай саашанхи нягта хани барисаанай аршаан булаг, алтан үлгы болоно бэшэ аал? К. Маркс, Ф. Энгельс хоёр «Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!» гэһэн уряалаа Коммунис партиин Манифест соо зэдэлүүлхэдээ, хэды гэгшын бүргэд хурса нюдөөр зуун жэлнүүдые һэтэ урагшаа хараа гээшэб?! Түүхые тайлбарилһан материализмын сэсэн мэргэн һургаалай яаха аргагүй зүбые гэршэлэн, 1917 ондо Октябриин хубисхал хизааргүй үргэн Россида наяржа, Джон Ридэй хэлэгшээр, «арбан хоног соо түби дэлхэйе доһолгоод», хүн түрэлтэнэй саашанхи мянгамянган жэлнүүдэй дабшасада шэнэ үүдэ нээжэ үгөө.

Үбэлэй Ордониие хубисхалша арадай добтолон абаһанай һүүлээр долоо хоноод байхада, 1917 оной ноябриин 15-да, «Россин арадуудай декларации» абтаа бэлэй.

Энэ хадаа мини лэ саарһан дээрэ гаргагдаһан тогтоол бэшэ байгаа. Удангүй, граждан дайнһаа сүлөөрһэн газарнуудаар (башкир, татар, Дунда Ази, Кавказаар) автономито республиканууд байгуулагдажа эхилээ. 1922 оной октябрь һарада Владимир Ильич Ленин буряад, хальмаг яһатанууд тухай тогтоолой проект бэшээ һэн гэжэ булта мэдэнэбди. Тэндэнь иигэжэ хэлэгдэнхэй: «Үшөө автономито гүрэн түрэгүй Зүүн зүгэй яһатанда, тон түрүүн хальмагууд ба буряад-монголнуудта, бодото байдалдань таарамжатайгаар автономито гүрэн түрэ олгохо шухала гэжэ тоолохо: энэ хэрэгэй бэежүүлгые НКНацта даалгаха». Тиигэжэ агуу Ленинэй заабаряар автономито гүрэн түрэтэй болоһон манай социалис Буряад орон аха дүү олон тоото арадуудайнгаа жаргал, эрхэ сүлөө тухай мүнөө хүнды сээжэеэ хүнхинүүлэн дуулана.

1922 оной декабриин 30-да Советүүдэй 1 Бүхэсоюзна съезд дээрэ СССР-эй байгуулагдаһан тухай деклараци нэгэн дуугаар абтаа һэн. Тэрэ гэһэнһээ хойшо, манай гүрэн соо социализм, коммунизм хамта байгуулха жэлнүүдтэ хүнүүдэй шэнэ түүхэтэ нэгэдэл — совет арад бии болоо.

Урдань, хаанта засагай үедэ, арадууд таһаранги мэдэрэлтэй, «буруугайнтаа бэлшээриһээ» саашанхи дайдые «хүнэй хүйтэн дайда» гэжэ тоолоод һуудаг һааб даа. Революциин урдатэ, империалис дайнай үедэ, арын хүдэлмэридэ татагдаһан хүбүүд Баргажанда иигэжэ дуулаа һэн гэдэг: «Тэргэдээ хүллэһэн мориднай Тэлэмбэ хүрөөд тэхэринэ ааб даа, тээлгэндэ ошоһон бэемнай тэхэрихэ «байхань заяанай». Харин

1941 ондо ямар... бүүд дайнда мор... «Эхэ оронойнгоо ... дайсанһаа үһөөг... «Манай Киев, ... град, манай ... «Совет засагаа ...

АЖАЛШ...

аршалхабди!». ... үдэшэлгын митин... шахаа тангариг ... байгаа. Советскэ ... рой, гвардиин по... димир Бузинаевич ... дайшалхы замые ... наад үзэхэдэ, шэ... вет хүнэй шэнжэ ... раад ерэдэг. Дай... үдэрнүүдһээ Бор... дүшэн табан оной ... тор эсэхэ амар... ябаа. Курска ша... гүй хатуу байлда... рэниие гаталалта, ... сүлөөлэлгэ — энэ ... маар бүхы совет ор...

ЯМАРШЬЕ ҺАЙНДЭР өөрын лэ удха шанартай байдаг. Совет арад һайндэр бүхэндэ урдань хэһэн ажалаа, туйлаһан амжалтаяа согсолдог, гаталан гараһан замаа эрьен харадаг ёһо заншалтай. Амжалтамнай эли тодо, гаталһан замнай ехэ байдаг.

Майн нэгэн бүхы дэлхэйн түрүү хүнүүдэй һаналаа нэгэдэлгын һайндэр. Эрхэ сүлөөгэй түлөө тэмсэжэ байгаа империалис болон дулдыданги оронуудай ажалшад гэрэлтэ һайхан ерээдүй тээшэ харгы гаргажа ябаһан манай совет оронтой ерээдүйнгөө этигэл найдабариие холбодог, совет арадһаа жэшээ абахые хүсэдэг.

Үнэхөөрөө манай агууехэ совет орон, совет арад интернациональна холбоо барисаанай, хани харилсаанай бодото жэшээ харуулна. Харин олон оронуудтай экономическа холбоо харилсаатайбди. Шэнэ байдал зохёон байгуулжа байһан арадуудта үнэн сэдьхэлһээ элдэб янзын туһаламжа хүргэнэбди. Мүн хүгжэнги капиталис оронууд манай оронтой худалдаа наймаа эрхилхые, холбоо барисаа хүгжөөхые оролдодог болонхой.

Буряадай республика эбтэй эетэй совет бүлын нэгэ таһаршагүй хубинь юм. Республикамнай хүгжэнги экономикотой. Промышленна предприятинуудта бүтээн гаргагдадаг продукци, байгаалиин баялигууд оронойнгоо ондоо область, хизаарнуудта эльгээгдэнэ. Манай эндэ хэгдэһэн электрическэ машина, элдэб приборнууд дэлхэйн дэлгүүр дээрэ наймаалагдадаг болоо. Тиихэдээ тэндэ харин гүрэнүүдэй экспертнүүдэй һайн сэгнэлтэдэ хүртэнэ бшуу.

Бидэнэр иигэжэ хэлэхэдээ омогорхохо ёһоороо омогорхонобди. Энэмнай тон ехэ, гүнзэгы удха шанартай. Совет тут доро һалбаран мүндэлһэн Буряадай республика хүгжэнги экономико байгуулжа, алишье зүгэй область, хизаарнуудтай нягта холбоотой болонхой. Энээниие ганса «Теплоприбор» заводой жэшээ дээрэһээ харуулжа болохо.

Манай зоводой продукци аяар 700 адресаар ябуулагдадаг. Халуун уралай даралта шалгадаг, мүн технологическа процесс гуримшуулдаг элдэб приборнууд металлургическа, газохимическэ, арадай ажахын ондоо олон һалбаринуудта хэрэглэгдэнэ. Бүтээн гаргаһан продукцияа зүг бүхэн тээшэ эльгээхэтэй хамта, мүн лэ олон заводуудһаа элдэб материал, частьнуудые абадагбди. Материал, металлаар манай заводые хангадаг предприятинуудай тоо 100 шахуу юм. Орон доторхи экономическа холбоо харилсаанай бодото гэршэ энэ бэшэ аал?

Тиихэтэй хамта манай заводой коллектив аха дүү социалис оронуудай ондоо область, хизаарнуудай ларалтай захил дүүргэдэг. Энэ жэлдэ Венгриин Арадай Республикын, Корейн Арадай-Демократическа Республикын шухала захил саг болзор соонь дүүргэжэ ябуулаабди.

Экономическа туһаламжа бэедээ хүргэдэг аха дүү социалис оронуудай мэргэжэлтэд хоорондоо холбоо барисаатай. Совет мэргэжэлтэд хүгжэлтын замда гараһан оронуудта техническэ элдэб туһаламжа хүргэнэ, промышленна предприятинуудые бодхолсоно, түхеэрэлгэ хабсарган хүдэлгэнэ. Би 1970 ондо Болгариин республикэ ошожо, һара үлүүтэй саг соо совет мэргэжэлтэдэй зохёолон чертежой ёһоор продукци бүтээхэ ажалдань туһаламжа хүргөөб. Минии һүүлээр заводоймнай главна конструктор Юрий Николаевич Глухоедов мүн лэ тэндэ ажаллаа.

Бидэнэр аха дүү болгар арадта туһаламжа хүргэхэтэйгөө хамта, тэдэнэй түрүү дүй дүршэлтэй танилсаабди. Жэшээлхэдэ, шудхалаа хэхэ шэнэ аргыень заводтоо хэрэглэжэ эхилээбди. Болгарида байхадаа, мэргэжэлтэд, юрын хүдэлмэришэдтэй дүтэ танилсаһан, нүхэсэһэн байнабди. Тэдэнэр манай туһаламжа үндэрөөр сэгнэдэг, совет арадые ехэ хүндэлдэг.

Энэ жэлдэ манай заводто Польшын мэргэжэлтэд ерэжэ, дүй дүршэлтэймнай танилсаха, манайшье түлөөлэгшэд тэндэ ошожо ерэхэ юм.

ИНТЕРНАЦИОНАЛЬНА УЯЛГАДАА ҮНЭН СЭХЭБДИ

Заводой олон приборнуудта «СССР-тэ хэгдээ» гэһэн тамга табигдадаг. Иимэ тамгатай приборнууд хилэ, далай дабан, хэрэгтэй газартаа хүргэгдэнэ. Зүүн зүг, Африка, Латиин Америкэ аяар холошье һаа, совет арадай зүрхэндэ дүтэ Куба, аха дүү социалис бүхы оронууд, Алжир, Сири, Ирак, хүгжэнги капиталис оронууд ФРГ, Итали, хойто зүгэй Дани, Финлянди. Тоолохо болоо һаа, үшөө олон. Дэлхэйн 39 гүрэнүүдтэ заводой приборнууд эльгээгдэнэ.

Энээнһээ гадна токарна патронуудые харин гүрэнүүдтэ ябуулдаг болообди. Ондоо тээ эльгээгдэхэ продукци шанарайнгаа талаар дэлхэйн эрхим зүйлнүүдтэ адли, газаа талаараашье тааруу зохид байха ёһотой. Мүн халуун уларилтай оронуудта ашаглагдаха приборнууд алишье талаараа бэхи, һайн байхаһаа гадна, тусхай шэрээр шэрдэгдэдэг. Тиимэһээ манай коллектив продукциингаа шанар тушаа ходо анхаржа байдаг. Харин оронуудта эльгээгдэһэн продукциин шанар тушаа гомдол, ажаглалта абтанагүй. Заводоймнай хүдэлмэришэд уялга харюусалгаяа мэдэрэн ажаллажа, һайн шанартай приборнуудые бүтээнэ ха юм.

Совет оромнай өөрынгөө интернациональна уялгаяа үнэн сэхээр бэелүүлжэ, экономическа, техническэ элдэб янзын туһаламжа ондоо гүрэнүүдтэ хүргэнэ. Байгал шадархи манай республика энэ хэрэгтэнь өөрынгөө туһа нэмэри оруулна ха юм.

Совет арад өөһэдынгөө интернациональна уялгада үнэн сэхэ, тэдэнээ хэлбэришэгүйгөөр, үнэн зүрхэнһөө дүүргэнэ. Энээниие манай үдэр бүриин ажабайдал, ажал хэрэг гэршэлэн харуулна.

Ю. МУЗЫКА,
«Теплоприбор» заводой главна инженер.

«ХАНИЛҺАН НҮХЭРНИ — КАЗАНЬ...

ХАБАРАЙ хурсахан наранай элшэдэ жэгнэгдэн дулаасажа байһан газарһаа үлэ мэдэг уурал бааяхадал гэжэ, халюун шаргал талын нюрган дээгүүр миралзан зэрэлгээтээд жэгтэй гоё. Аяар саана хагданда бэлшэжэ ябаһан үхэр мал, мүн фермын гэр, байранууд бүри томо боложо, хажууда байһан шэнгеэр үзэгдэхэ юм.

Ехэ сагаан нуурай эгээл зуун эрьедэхэнэ түхеэрэгдэһэн Озерын фермэдэ үдэһөө тээ үнгэржэ байха үедэ хүрэжэ ерээ һэмди. Һаалишад мэнэ һаяхан үдэрэйнгөө һаалгые дүүргээд, үхэр малаа хээрын бэлшээридэ гаргажа, өөһэдөө гэр гэртээ тараһан, хашаа хорёо соонь хоп-жэн байба. Гансал эндэ газаагуур арбаад бишыхан хүүгэд игаабари дулаанда аятайгаар наадажа, шаг шууяа табилдана. Тэдэнэй дунда һэмбэгэрхэн хушан шара, мүн елэн хараханшье толгойтой үхибүүд харагдана. Мүн һаяхан угаагаад хатаахаяа үлгэһэн сагаан, улаан, эрээн маряан хубсаһа хунар, простыни, хүнжэл гэхэ мэтэ һалхинда намилзан далбажа, һайндэрэй дүтэлһые һануулаадхина.

«Тус фермэдэ хаа хаанаһаа нүүжэ ерэһэн ород, буряад, татар үндэһэ яһатан ажалладаг юм. Эдэнэр булта эбтэй эетэйгээр хүдэлдэг, ажахы, аймаг соогоошье мүрысөөндэ муу бэшэ үрэ дүн туйладаг коллектив байха» — гэжэ Сэлэнгын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой парткомой секретарь Николай Куженович Куженов манда хэлээ һэн.

Энэшье гайхалтай бэшэ ааб даа. Манай сүлөөтэ һайхан Совет оронойямаршье колхоз, совхозуудта, фабрика, заводуудта, асари ехэ шэнэ барилганууд дээрэ ород, украин, белорус, армян, грузин, узбек, казах болон бусад яһатан ээм ээмээ тулгажа, гар гараа барисалдан, нэгэн хүсэл эрмэлзэлгэтэйгээр хүдэлжэ, гайхамшагта амжалтануудые туйлана ха юм. Манай республикадашье олон ондоо үндэһэ яһатанай сугтаа хүдэлдэг бригада, фермэнүүд дүүрэн байхал.

ҺААЛИШАДАЙ һүеэ тушаадаг багахан гэр соо оробобди. Эндэ фермые даагша Евдокия Максимова апрель соо хэн хэды шэнээн һү һаагааб гэжэ тусхай бюллетень дээрэ бэшэжэ сүлөөгүй һууба. Энэ таһалга соонь сэбэрхэн, ханаарнь уряа лозунг, плакат гэхэ мэтые хадажа шэмэглэһэн. Мүн һаалишадай үдэр бүри һааһан һү тэмдэглэдэг самбар, зоотехническэ хуудаһан гэхэ мэтэ эли газарта хадаатай. Социалис мүрысөөнэй бюллетень харахада, эндэ һаалишад Гармасу Тугутова, Александр Нимуев, Любовь Максимова, Зоя Гайфулина, Нина Гажеева гэгшэд үбэлжэлгын зургаан һарада үнеэн бүриһөө 1011—1139 килограмм һаагаа гэжэ бэшээтэй.

— Үбһэ тэжээлэй һүүлэй үедэ хоморшог болоошье һаань, ехэнхидээ һолоомо хэршээд, гидролизно аргаар буйлуулжа, талха таряанаар холижо эһээгээд эдюулнэбди. Мүн загаһанай фарш, патока угэлсэнэбди. Тиигэжэл апрель соо һү муу бэшээр һаагаа гээшэбди. Харыт даа, энэ һарада түсэбэйнгөө ёһоор 180 центнер һү һааха аад, 205 центнертэ хүргөөбди. Мүнөө үдэртөө үнеэн бүхэнһөө жиртээ 8,5—9 килограмм һүн һаагдана, — гэжэ фермые даагша хөөрэнэ.

Бэеэр набтархан, шумууһан түргэн хүдэлсэтэй, ородоор, буряадааршье адли тэгшэ дуугарха, хөөрүү даруу зантай энэ эхэнэр хэдэн жэлэй саана Эрхүүгэй областьһоо эндэ хүдэлхэеэ нүүжэ ерээ һэн. Елэн хара толгойдонь харбажа эхилһэн об-тоб сагаан үһэнүүдые харахадаа, наһаар залуу энэ эхэнэр ажабайдалай али олон бэрхэшээлые үзэһэн, уйдаха гашуудаха гээшыешье хараһан хүн гэжэ мэдэхээр байба. Дүрбэн жэлэй саада тээ тэрэ зургаан багахан үхибүүдтэеэ хани нүхэрһөө гээгдээ юм.

— Тиимэ хүшэр байдалда ороод байхадам колхозой правлени, партийна организаци, нютагайшье, сугтаа хүдэлдэг хүн зомни ехэ туһалаа, али болохоор дэмжээ. Энээниие нь хэзээдэшье мартахагүйб. Мүнөө хэнһээшье дутуугүй һайн һуунабди. Гэр соомнай шэнэ мебельһээ эхилээд, телевизор, радиоприемник, хубсаһа угааха машина гэхэ мэтэ бии. Ехэ басаган хүбүүн хоёрни фермэдээ хүдэлэлсэнэ. Гурбан үхибүүдни колхозой түб — Тохойдо интернадта байгаад һурана, — гэжэ нүхэр Максимова хэлэнэ.

ИИГЭЖЭ хөөрэлдэһөөр байтарнай газааһаа тугалшан Ахмет Садриев орожо ерээд:

— Евдокия Прокопьевна, үнеөхи Катя басагамни Гусиноозёрскын больницаһаа һайн боложо гараад, наашаа ерэхэ аргагүйдөөд байна гэнэл. Ошохо болоолдеэ. Тугалнуудыемни хаража, эдеэлүүлжэ байгаарайгты. Түргөөр лэ ерэжэ үзэхэб, — гэжэ тэрэ хэлэбэ.

— Ошыш даа. Зуураа Тохой хүрэжэ, интернадта байһан үхибүүдтэеэ уулзаад ерээрэй. Магад һайндэртэ ерэхэ аргатай һаань, колхозой правлениһээ машина абаад, бултыень асараарай, — гэнэ фермые даагшань.

Үһөөхи татар хүнэй гаража ошоһон хойно Евдокия Максимова иигэжэ хэлээ һэн:

— Бэе бэедээ туһалалсажа, дэмжэлсэжэ, эбтэйгээр хүдэлөөгүйдэ аргагүй ха юм даа. Жэшээнь, мүнөө хэн нэгэнэйнгээ өөрын хэрэгээр ондоо тээшээ ошоходонь, үлэһэн зон булта хамһаад, үнеэдыень һаадаг, тугал, бяруунуудыень эдеэлүүлдэгбди. Заримандаа үхибүүдыеншье харалсаха ушар гараха. Энэ минии хэрэг бэшэ, намһаа саагуур гэжэ хара амяа хараад ябаха хүн манай дунда байхагүй. Һаяхан һаалишан Дарима Очировагайда ороходомни тугалшан Галима Хакимова гэрыень сагаадалсажа тухагүй байгаа бэлэй. Иимэ юумэн олон ааб даа. Һаяар колхозойнгоо хүтэлбэрилэгшэдтэй хэлсэжэ, бүхы коллективээрээ Улаан Үдэ город театрта ошохо һанаатайбди.

АРАДУУДАЙ ЭБТЭЙ БҮЛЭ

Улаан-Үдын аймагай «Улаан Оронго» колхозой центральна фермэ дээрэ олон яһатанай түлөөлэгшэд ажалладаг. Манай корреспондент С. Балдуевай буулгаһан зураг дээрэ буряад Р. Батуева, татар Т. Точилина, ород П. Собенникова гэгшэдэй ябахые харанат. Эдэ түрүү һаалишад жэлдээ үнеэн бүриһөө 2 мянган килограмм һү һаана.

Тоо, баримтанууд

Промышленность

★ **Республикымнай промышленность продукци худалдаха жэлэй түрүүшын кварталай даабариие 101 процент дүүргээ. Нёдондоной энэ үеынхитэй сасуулхада, 7 процентээр ехэ продукци бүтээн гаргагдаа.**

★ **Ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ даабари 102 процент хүргэгдөө. Нёдондоной түрүүшын кварталай байдалтай сасуулхада хүдэлмэришэн бүхэнэй ажалай бүтээсэ 6 процентээр дээшэлһэн болоно.**

★ **Түрүүшын кварталай туршада бүтээн гаргагдаһан продукциин ургалтын 86 процентнь ажалай бүтээсэ дээшэлүүлһэнэй ашаар абтаа.**

★ **Приборнуудые, автоматизациин хэрэгсэлнүүдые, тэдэнэй запасной частьнуудые бэлдэхэ түсэб болзорһоо урид дүүргэгдэһэн байна. 52 мянган түхэриггэй иимэ продукци түсэбһөө гадуур бүтээгдэбэ.**

МАЙН ҺАЙНДЭРЭЙ НАМТАРҺАА

1922 он

☆ «Прибайкальская правда» газетын май һарын хуудаһануудые ирахадаа, иимэ мэдээсэл олобобди: ДВР-эй бүридэлдэ ородог Верхнеудинск хотын, Прибайкалиин губерниин хүдэлмэришэд ба алба хаагшад Владивостогой үлэн хооһон хүдэлмэришэдтэ туһаламжа үзүүлхэеэ мүнгэ зөөри суглуулаа. Верхнеудинскын электростанциин хүдэлмэришэд апрель һарынгаа салин хүлһэнһөө 61 түхэриг суглуулжа эльгээбэ. Верхнеудинск хотын эхэнэр хүдэлмэрилэгшэд мүн лэ мүнгэ суглуулһан байна. Үлэн хооһон байдалда орогшодто туһалха областной комитет 4 вагон эдеэ хоол ашаһан поезд Верхнеудинскһээ ябуулба.

☆ 1922 оной майн 20-һоо 23 болотор РКСМ-эй Прибайкалиин III съезд болоо. Энэ съездэ хабаадагшад хэһэн хүдэлмэриингөө дүнгүүдые гаргажа, саашанхи зорилгонуудаа тодорхойлбод.

1932 он

☆ Верхнеудинскын модо хюрөөдэдэг завод нэгэдэхи кварталайнгаа түсэб 115 процент дүүргээд, Майн нэгэнэй һайндэрые ажалай амжалтаар угтаба. Мүнөө эндэ ажахын тоосооной 18 бригада тоологдоно. Заводой 375 хүдэлмэришэнэй 215-иинь «ударник» гэһэн нэрэ солотой.

☆ «Механлит» заводой хабсаралгын цех апрелиингээ түсэб үлүүлэн дүүргээ. Апрель һарын туршада 300 насос суглуулха аад, 320 насос суглуулба.

☆ Верхнеудинскын районой Ивалгын «Коминтерн» гэжэ хүдөө ажахын коммуна хабарай тарилгада һайнаар бэлдээ. Тус коммунын таряашад апрелиин 29-дэ тарилгаяа эхилээд, майн 20-до дүүргэхэ юм. Түсэбһөө гадуур 30 гектар таряа тарижа, оборонын фондо оруулха гэжэ коммунын хамтын суглаан дээрээ шиидхэбэ.

1942 он

☆ Бурят-Монголой комсомолшууд оборонын ф... хубитаяа оруулхаяа 1.000 гектар талмай дээрэ тар... рихабди гэһэн уялга абаа. Энэ уялгаа комсомол... шуул нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэжэ эхилээ... дэ, Бэшүүрэй комсомолшууд 150 га газарта тар... ха уялгатай аад, 318 гектарта тарилга хэжэ дүүрг...

☆ Улаан-Үдын судна заһабарилгын заводой ... тив бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ оролсоод, ... даа эрхим амжалта туйлана. Продукци бүтээхэ ... дүрбэн һарынгаа түсэб 115 процент дүүргэбэ.

☆ Буряад ороной ажалшад хүндэтэ айлшад... руун-Хойто фронтын частьнуудай делегацуудые ... халуунаар угтаба. Алдарта сэрэгшэдэй делегаци ... публикын промышленна предприятинуудай ... вүүдтэй болон хүдөөгэй ажалшадтай уулзана.

ХАНИ НҮХЭСЭЛ, ЖАРГАЛ!

та манай баатар буряад
гаталжа гараа.
арадуудай инмэ нягта,
гэй хани барисаан бол-
рксизм-ленинизмын һур-
дээрэ үндэһэлһэн сэсэ
национальна полити-

Хэды олон табан жэлнүүдые дабан гараа гээшэбибди! ДнепроГЭС-һээ эхилээд, Саяанай Шушенска ГЭС-эй барилга хүрэтэр, түрүүшын аэростатһаа эхилээд, мүнөөнэй «Луноход» хүрэтэр, улаан булангһаа эхи-

даймнай республикын табин жэлэй туршада туйлаһан амжалтанууд, илалтанууд гансашье манай бэшэ, бүхы совет арадуудай, олон яһатанай хэһэн хэрэг, ерээдүйн һайхан байдал түбхинүүлгэдэ оруул-

тэндэл байһан шуу даа. Ан гүрөөһэ агнахаяа гү даа, али үгышье һаа түлеэндэ тинишэ улад ошодог байһан гэхэ. Теэд, 1932 ондо энээгүүр гартаа хюрөө, һүхэтэй хүнүүд олоороо ерэжэ, «ойн модые орбонтойень» унагаажа эхилээ. Буряадай энэ гигантые бариха хэрэгтэ ородууд, буряадууд, татарнууд, узбегүүд, казахууд— СССР-эй олон яһатан хабаадаһан байдаг. Ингэжэ гансашье манай ЛВРЗ дээрэ бэшэ, агуу гүрэнэймнай алишье заха хизаарта барилгын дүлэн соо арадуудаймнай хани барисаан хүгжэжэ ерээ.

Хани барисаан, хани нүхэсэлэй ашаар олон дабаа дабажа ерэһэн совет арадууднӑй Дэлхэйдэ үзэгдөөгүй, урдань хаанашье дуулдаагүй шэнэ ёһо гурим, шэнэ харилсаа холбоо бии болгоо. Ямар нэгэн республикын, областнин, хизаарай хото городууд, ажахынуудай аюул, газар хүдэлөөн, үер, гал түймэртэ ороод байбалынь, ондоо республикануудай ажалшад дары түргэн туһа хүргэжэ, ажахыгаа һэргээн бодхоохо, нуга тарялангаа һайжаруулха, шэнэ гэр байрануудые бодхоохоДонь шухала хэрэгтэй материал, зэр зэмсэг, мүнгэшье

үгэдэг бэшэ гү? Табин жэлэй туршада Совет наран доро эбтэй эетэй ажаһууһан арадууд манай түбинүүдтэ дуулдаагүй, холын юртэмсэнүүдэй гайхан һаргамаар алхамуудые хэжэ, бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал, адли тэгшэ эрхэ, зол жаргал, эрхэ сүлөө мандуулха өөрынгөө интернациональна уялгые арюунаар дүүргэжэ, нангин хубитаяа оруулна ха юм. Совет арадууднаа эбтэй эетэй арадуудые хаанашье олохогүйт!

Эбтэй хадаа хүсэтэй. Дарлагдаһан, газаашалагдаһан арадуудай бата найдал, анхаралынь, харасань манай СССР гүрэн тээшэ социализмын оронууд тээшэ шэглүүлэгдэнхэй. Дайн дажар үүсхэхэ һанаатай нохосуудай бүришье ехээр, хомхойгоор хусалдаха байһыень манай СССР болон социалис байгуулалтын оронуудай һүртэ хүсэн амыень татана, хушууень бажууна.

Майн Нэгэнэй нарата һайхан үдэр бүхы дэлхэйн ажалшад үйлсэ талмайнуудтаа тэмсэлэй туг надхуулан гарана. Ерээдүйн ехэ жаргал, эб найрамдал — эдэнэй найдамтай гарта!

Николай ДАМЦИНОВ

ЭМСЭЛШЭ МАЙ

ша дүнгынь мүн. Арадуудото интернационалис эгэдүүлхын түлөө арад дүүрэн адли тэгшэ болгохо ёһотой гэжэ заагаа. Хамаг эрхэеэ эдүнэхөөрөө сүлөөтэ арахалаха һандарха тээшээ бэшэ, харин эбтэй нэгэ бүлөөр нэгэдэн раая оролдоһониинь гайбэшэ. Инмэ ехэ эрхэ гэһэн Коммунис партиинмэ ехэ зол жаргалаа һууһан Совет гүрэндөө арадууднай мүхэгдэхүсэтэйгөөр, мүнхэдөө хээр дурладагынь гайаал?

лээд, мүнөөнэй Соёлой ордонгууд хүрэтэр—хүгжэлтымнай алхамууд асари ехэ даа. Бүхы энэ хэрэгүүд, хэмжээ ябуулганууд совет арадуудай, олон яһатанай аша туһада хэгдээ ха юм.

Буряад орондомнай бүтээгдэһэн продукци социалис оронуудта, харин олохон гүрэнүүдтэ эльгээгдэнэ. Манай хүбүүд, басагадай хабсаргаһан, бүтээһэн самолёдууд орон соогууршье, хилын саагуурше ниидэнэ. Ленинэй ордено ЛВРЗ-гэймнай заһабарилһан, бүтээһэн электровозууд, тепловозууд СССР-эй шэрэм харгынуудаар шэнхинэлдэнэ. Буряа-

һан нангин хубитань, интернациональна баатаршалгань болоно бэшэ аал?

Манай үедэ сагай гүйдэл үзэгдөөгүй хурдан болоо. Оройдоо табяадхан жэлэй саана орбогорхон гэрнүүдээ эндэ тэндэ табижархёод, дууранһи байдалдаа дашууршаһан талада түрүүн дээрэ «тракторай дуун, тарянай долгин эбхэрэн ерээд», хожомынь завод, фабриканууд, һаргама һайхан социалис городууд бодоо, харбаһан годли мэтэ хурдан самолёдууд тэнгэреэрнай зуралзаа. Буряадай омогорхол болохо ЛВРЗ-е абаад үзэе. Одоол зэрлиг хангай тужа гэдэгнай

АРАДУУДАЙ ЭБТЭЙ БҮЛЭ

ҮДӨӨГЭЙ АЖАЛ-
ГАЗАР, ТЕХНИ-
ХҮСЭ БА МАТЕРИ-
ХЭРЭГЛЭЛГЭЕЭ
АМ ҺАЙЖАРУУ-
ГТЫ! БҮХЫ УРГА-
ЛНУУДАЙ УРГАСА,
АЖАЛАЙ АШАГ
ЭЭ ДЭЭШЭЛҮҮ-
ГТЫ, ПРОДУКЦИ
ЕХЭЭР ҮЙЛЭД-
РИЛЭГТЫ, ӨӨРЫНЬ
НЕ ХЯМДАРУУ-
ГТЫ!
(КПСС-эй ЦК-гай Уряанууднаа).

Зүүн Сибириин соёлой институтэ олон яһанай хүбүүд, баса эбтэй эетэйгээр һурана.
Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ фото.

Ц-Д ДОНДОКОВА

УРАГШАА МАНАЙ УЛААХАН МАЙ!

Совет минии Эхэ орон
Солодош хэрэгтэй бэшэлши.
Сорьёлмо орьёлмо үдэрнүүдэй
Солонь болонхойш, мэдэлши!
Хабараа угтан хүнүүдэй
Хамтынь ажал хүхюутэй.
Хоёр зуун таби миллион
эрхэтэнэйш
Хоолойнь хэды шанга бэ!
Хоёр зуун таби миллион
хүнүүдэйш
Холбоонь хэды бата бэ!
Уласхоорондын Май, урдаһааш
Улаан тугаараа угтанамди.
Ура!
Ургыта сэсэгтэ шамайгаа
Уряалан угтанабди, Ура!
Энхэ тайбанайш туг доро,
Май,
Элдэб яһатан зогсолой.
Наран тээшэ,
Нангин амгалан тээшэ
Бүмбэрсэгөө дайнһаа
хамгаалан,
Бүгэдэ һэмшэл—Хүн түрэлтэн!
Хани барисаан жагсаха,
Хани барисаан жаргаха.
Үргэн ехэ хани барисаан
Үдэ хотодомш мүндэлбэ.
Үргэн гудамжануудайм
ханхинаан
Үглөөнэй нара мэндэлбэ,
Тэрэ автобус харагты,
Тэрээн соо һуугшадые танигты.
Ородууд олон,
Ортон хамниган болон
Буряад нүхэдөөрөө
Буряад дайдаараа гүйлгэлдөө.
Сэнхир Монголой аха дүүнэр
«Сэлэнгэ» дуулана буряадаар.
Татаар, туваа басагадууд
Татан дабтана шангаар.
Халуухан альгадаа холбон,
Хани барисаагаар золгон,
Зүрхэнүүдэйнгээ эдэ охёор
Зүргэнүүдые татана олоор,
Энээхэн зүргэнүүд хаа
хаагуур
Эрьег лэ дэлхэйе
саагуур наагуур
Зүгүүдые ниилүүлһэн
зүргэмнай
Зүргэ бэшэ, зүрхэнэймнай
Халуухан дуранаймнай
элшэнүүд лэ,
Хани барисаанай гэршэнүүд лэ.
Сэсэг асарһан Май,
Сэдьхэлээрээ угтанамди
шамай.
Үндэһэн аягатай нараяа
Үгэнэмди баһа дураяа.
Тугайнгаа мүнгэн
тобшонууды,
Туяата хабарайнгаа дуунууды,
Амгалан байдалайнгаа
амисхал,
Арад зонойнгоо ханирхал
Бараниенъ шамдаа үгэнэмди,
Баяраар шамайгаа хүһэнэмди.
Совет минии Эхэ орон
Солодош хэрэгтэй бэшэ лэ.
Эб найрамдалай хани барисаан
Эрхимэйнь эрхим хүсэл лэ!

ТҮРҮҮ ХҮНҮҮД ХӨӨРЭНЭ

Ц-Д. НОРБОЕВ — Зэдын аймагай Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ колхозой ахалагша хонишон

Бүхэдэлхэйн ажалшан арадай һайндэр—Майн нэгэнние колхозоймнай, аймагаймнай ажалшад, нэн түрүүн хонишод ажалаа яһала амжалтатайгаар тэмдэглэжэ байна. Отарымнай хонишод һүүлэй гурбан жэлэй туршада алгадгүй хонин бүриһөө хурьга түлжүүлнэ.

һаяхан аймагай газетын редакцида зуутан хонишодой заншалта уулзалга болоһон байна. Энэ жэл зуун хонин бүриһөө зуу, зуу гаран хурьга абаһан хонишодой бригадануудай тоо нёдондонойхиһоо хорёодоор олошоржо, хамта 77 болоо. Энээгээр баярланабди, омогорхонобди.

Үүлтэртэ хони үсхэбэрилдэг Борьёогой совхоз бүхы дээрээ зуун хонин бүриһөө зуу гаран хурьга томо болгожо байна. Хойто жэлдэ Зэдын зуутан хонишодой тоо зууда хүрэһэй гэжэ хүсэе.

Д-Ц. ЖАПОВА — Улаан-Үдын аймагай «Улаан-Оронго» колхозой һаалишан, КПСС-эй обкомой гэшүүн

Ажалша зоной һаналаа, хүсэеэ нэгэдэлгын һайндэр—Майн нэгэнние колхзоймнай гэшүүд, тэрэ тоодо бидэ малшад, һаалишад урма баяртайгаар угтажа байнабди. Жэл ерэхэ бүри, бидэнэрэй ажал хүнгэрнэ, сүлөө сагнай ехэ болоно.

Фермымнай ажал ехэтэй хүдэлмэри оньһожоруулагдана. Байра сэбэрлэхэ, мал уһалха, тэжээл бүйлүүлхэ хүдэлмэри машинын хүсөөр хэгдэнэ. Ерэхэ жэлдэ үнеэдээ оньһон аргаар һаадаг болохобди. Энэ жэл һайжаруулагдамал бэлшээри түхеэрэгдэнэ.

Би өөрөө байгша ондо үнеэн бүриһөө 2700 килограмм һү һааха уялга абаа һэм. Энэмни табан жэлэйнгээ даабарита түсэбые болзорһооо урид бэелүүлхэдэм ехэхэн нүлөөтэй байханъ элитэ.

В. П. ПАРОМОНОВ, Хурамхаанай леспромхозой бага комплексно бригадын бригадир, коммунис ажалай ударник

Леспромхозоймнай бага комплексно бригада бүхэн халаан хахад соо модо бэлэдхэнэ. Ажалаа шэнээр эмхидхэһэнэй ашаар бидэнэр техникээ бүтээсэ ехэтэйгээр ашаглапабди. Урдань халаан соо 100 кубометр модо арайшье гэжэ бэлэдхэдэг һаа, мүнөө бүтээсэеэ 180—190 кубометртэ хүргөөбди.

Минии даадаг бага комплексно бригадын модошод юһэдэхи табан жэлэй түрүүшын жэлэй даабариһаа гадуур 11 мянган кубометр модо бэлэдхээ һэн. Байгша оной нэгэдэхи кварталай даабари 5706 кубометрээр үлүүлэн дүүргэгдээ. Яһала амжалтатайгаар хүдэлжэ байнабди. Манай бригадын модошод табан жэлэйнгээ даабари дүрбэн жэл соо дүүргэхэ гэһэн уялгаяа бэелүүлхэ дүүрэн арга боломжотой.

Л. Д. ГЫРГЕНОВ — Түнхэнэй аймагай Саяанай совхозой Ленинэй ордено тракторист.

Совхозоймнай тарялан дээрэ 70 гаран трактор хүдэлгэгдэжэ, хабарай тарилгын хүдэлмэри үргэнөөр ябуулагдана. Эдэ үдэрнүүдтэ силосто ороХо ногооной тарилга хээд, майн 1-һээ шэнисээ таринжа захалхамнай.

Би энэ жэл кукурузашанаар ажаллахаб. Намда 100 гектар тарялан даалгагданхай. Тэндэһээ гектарай 300 центнерһээ бага бэшэ кукурузын эшэ набшаһа абаха хүсэлтэйб. Совхознай бүхыдөө 700 гектарта кукуруза ургуулха түсэбтэй. Мүнөө кукурузын поли дээрэ наг шэбхэ гаргагдана, аммиагай уһан оруулагдаха. Бүхы хүдэлмэреэ эрхим шанартайгаар хэхэ гэжэ оролдонобди.

А. А. ЩЕГЛОВСКИЙ — Ленинэй ордено ЛВРЗ-гэй булад хайлуулагша, коммунис ажалай ударник

Оронеймнай булад хайлуулагшад жэлдээ 100 миллион тонно булад хайлуулдаг болоо. Энэ табан жэлэй һүүл багта жэлдээ 150 миллиондо хүргэхэ зорилго партиин XXIV съезд табяа.

Манай цехтэ булад хайлуулха электропеэшэн һаяшаг тодхогдоһон юм. Мүнөө хоёрдохи пеэшэнэй хабсаралга захалаа. Ойрын жэлнүүд соо мартен пеэшэнүүд сүм һэлгэгдэхэнь. Тиихэдэ ажалаймнай бүтээсэ хоёр дахин дээшэлхэ.

Табан жэлэйнгээ даабари болзорһоонь урид дүүргэхэ уялга абанхайбди. Бишье тиимэ уялгатайб. Байгша оной дүрбэн һарын даабариһаа гадуур 44 тонно булад хайлуулжа, Майн нэгэнэй һайндэрые ажалай бэлэгтэйгээр угтажа байнаб.

Б. ЧАГДУРОВ —Хяагтын аймагай Хүдэрнин совхозой луговод

Хабарай энэ һайндэрые бидэнэр ажал дээрээ угтадаг заншалтайбди. Энэ үедэ балгашье уһа алдангүй, сабшаландаа шэнгээжэ абаха, тэндээ шадаал һаа, ехэ шэбхэ, минеральна үтэгжүүлгэ тарааха гэжэ сүлөөгүй ябагдана гээшэ.

Тиигэжэл бидэнэр үбһэ ногооной баян ургаса абанабди. Нёдондо совхозой бүхы сабшалан дээрэһээ (1500 га) гектарай 21 центнер ургаса хуряагдаа һэн. Би даажа байдаг 82 гектарайнгаа тус бүриһөө 44,2 центнер үбһэ абаһан байнаб.

Энэ жэлдэ совхознай гектарай 22 центнер, би 40 центнер үбһэ хуряаха зорилго урдаа табинхайб.

Ц. ГАЛАНОВ, уран зохёолшо

Мүнөө үе сагай хүниие магтан дуулаха гээшэмнай уран зохёолшо бүхэнэй нангин уялга болоно бшуу.

1919—1925 онуудта Буряад орондо болоһон үйлэ ушарнууд, тэрэ үеын ажабайдал тухай роман бэшэжэ байнаб. Энэ жэлдээ дүүргэхэ аабзаб. Тэрэнэймни таамаг гаршаг «Хун шубуун эхэ» гээд мүнөө дээрээ байха юм. Мүнөө үе сагай хүнүүд тухай зүжэг, рассказуудые бэшэхэ түсэбтэйб. «Тайгын эзэн» гэһэн номни Буряадай номой хэблэлээр һаяхан гараба. Тиихэдэ «Мүнхэ хабар», «Рэгзэмаа» гэһэн туужануудни ород хэлэн дээрэ оршуулагдаад, хэблэлээр гараханъ.

…лта, хадуурай бата нэгэдэл

ХАРИЛСААМНАЙ ҮРГЭДЭНЭ

…н вольфрам-
…нэй комбинадай
…ишад һара бү-
даабари үлүү-
…рэжэ, Майн Нэ-
һайндэрые ажа-
…гүүдээр угтажа
…аа урматай.
…даймнай хүдэл-
…ай шэнэ табан
…хэхэ юумэн ехэ
… Бидэнэр һайн
… продукци
ехээр үйлэдбэри-
…гаха ёһотой-
…нэй хажуугаар
ажахые сааша-
улам түргэнөөр
… хэрэгтэ ехэ-
…тайгаа оруулал-
…нобди. Хүдэл-
…й. хүдөөгэй
…ай дунда хани

барисаан байгуулагдаһаар үнинэй ааб даа. Үдэр хоногой ошохо тума балта, хадуурай бата нэгэдэл улам бэхижэнэ. Хурьга абаха, таря тариха, хуряаха халуун хаһын орожо ерэхэдэ, хүдэлмэришэд олооро хүдөө гаража, шадаха зэргээрээ туһа хүргэдэг. һүүлэй үедэ хүдөөдэ ехэ барилга хэгдэнэ. һуурин тосхонууд гоё шэнжэтэй болоно.

Манай комбинадай коллектив үнгэрһэн жэл соо Захааминай аймагай хүдөө нютагуудта 39 мянган түхэригэй барилга хэһэн, 6 мянган түхэригтэ оньһон түхеэрэлгэнүүдые заһабарилһан, хүдөө нютагуудые электрижүүлгэдэ 57 мянган түхэригэй хүдэлмэри хэһэн байха юм. Байгша он соо Санага һууринда баригдажа эхилһэн 300 хүнэй һуудалтай соёлой ордоной барилга дүүргэжэ, СССР-эй 50 жэлэй ойн урдахана ашаглалгада тушаахаар шиидэнхэйбди. XXII съездын нэрэмжэтэ колхоздо баригдажа байһан оньһожоруулагдамал тоог сентябриин 1-дэ ашаглалгада үгэхэмнай. Тиихэдэ үшөө 20 мянган түхэригтэ барилгын материал хүдөө ажахыда эльгээхэбди. Юһэдэхи табан жэл соо хүдөө ажахые улам түргэнөөр хүгжөөхэ гэһэн шухала шиидхэбэри партиин XXIV съезд дээрэ абтаа һэн бшуу. Энэ зорилгыень бэелүүлсэжэ байһандаа манай комбинадай хүдэлмэришэд урмашана. Захааминай аймагай хүдөө ажалшад манай комбинадай хүдэлмэрилэгшэдтэй ходо уулзажа, ажал хүдэлмэри, саашанхи хараа түсэбүүд тухайгаа хөөрэлдэжэ байдаг. Эдэнэр юһэдэхи табан жэлэйнгээ даабари болзорһоонь урид дүүргэхэ гэһэн шухала зорилго урдаа табяад, бэе бэедээ туһалалсан, эршэмтэй шангаар хүдэлжэ байна.

Аймагай хүдөөгэй ажалшад һүүлэй үедэ һү, тоһо, ноһо гүрэндөө улам ехээр тушаадаг болоо. Манай комбинадай хүдэлмэришэдэй оруулһан хубита эндэ ехэхэн гэжэ һанахадаа омогорхохоор. Хүдэлмэришэд, хүдөө ажалшадтайгаа гар гараа шангаар барилсан, гэрэлтэ һайхан коммунизм тээшэ дабшана. Майн нэгэнэй һайндэрые эдэнэр ажалай бэлэгүүдээр угтажа байна. Саашадаа улам эдэбхитэйгээр ажаллажа, СССР-эй 50 жэлэй ойе нэрэтэй солотойгоор угтаха гэһэн зорилго хүдэлмэришэд, хүдөө ажалшад урдаа табинхай. Эдэнэр һанаһандаа хүрэдэг, һарбайһанаа абажа шададаг.

Р. НИКИТКОВ,
Зэдын вольфраммолибденэй комбинадай парткомой секретарь.

МАНАЙ ХӨӨРЭЛДӨӨН

ХАНИ БАРИСААН—ГОЛ АСУУДАЛ

… Намсараевай нэрэмжэтэ
… драмын театр СССР-эй
… жэлэй алдарта ойе угтуу-
… олон зүжэгүүдые та-
харагшадай магтаалда
… байна. һаяшаг манай
…понденттеатрай директор,
… АССР-эй искусствын
… ажал ябуулагша Ц. А.
…овтай уулзажа, хэдэн
…тайгаар хандаба.

…уудал: СССР-эй табин жэ-
…дарта ойе угтуулан ямар
… табигдааб?

…рюу: Буряад драмын театр
… нютагай авторнуудай зо-
…дээр бэеэ хизаарлажа
…гүй. Совет драма-
…удай зүжэгүүдые

табижа, репертуараа баяжуулхые оролдонобди. Элитэ киргиз уран зохёолшо, Ленинэй шангай лауреат Чингис Айтматовай «Улаахан пулаадтай уляангирхан» гэжэ туужые зүжэг болгон табяабди. Гадна мэдээжэ башкир драматург Мустай Каримай «Айгуль хүүхэнэй орон», элитэ ород совет драматург Алексей Арбузовай «Гурбан нүхэдэй хуби заяан» болон бусад авторнуудай зүжэгүүдтэй буряад харагшадаа танилсуулаабди.

Асуудал: Тиихэдэ манай буряад драматургнууд совет арадуудай хани барисаае магтаһан зүжэг табюулаа гү?

Харюу: Табюулаа даа. Жэшээнь, Н. Дамдиновай «Илалтын дархашуул» соо буряад, ород, грузин, дагестан болон бусад арадуудай хани барисаан, һанал эрмэлзэл тодо хурсаар зураглагдаһан байха. Энээнһээ гадна Ц. Шагжин «Галта Джунгли» вьетнам арадай үдэр бүриин баатаршалгада зорюулаа, Н. Балдано «Губиин нашан» соогоо монгол арадай хубисхал харуулаа.

Асуудал: Мүнөө театрай коллектив хаагуур, ямар зүжэгүүдые табижа ябанаб?

Харюу: Нэгэдэхи бүлэгнай Агын округ ошоод, Ч. Айтматовай «Улаахан пулаадтай уляангирхан», Д. Дылгыровэй «Хүлгөөтэ үдэрнүүд» гэжэ зүжэгүүдые харуулжа байна. Энэ бүлэгнай үшөө Яруунаар ябаха. Хоёрдохи бүлэгнай Түнхэнэй аймагаар ябажа, М. Каримай «Айгуль хүүхэнэй орон», Д. Батажабайн «Үрбаанай уршагта ябадалнууд» гэжэ зүжэгүүдые харуулна. Тиигээд Захааминаар ябаха.

Асуудал: Үшөө хаагуур ябахабта?

Харюу: П…лнин һүүл багта Монголой Арадай Республика ошожо, зургаан зүжэг харуулхабди.

Асуудал: Олоннитэ харагшадта хэлэхэ хүсэлэнтнай ямар бэ?

Харюу: Бултаниинь Майн 1-нэй һайндэрөөр амаршалаад, урданайхиһаа бүришье олоороо театртамнай ерэжэ, шэнэ һонин зүжэгүүдые харахыень уринаб.

…52 он

☆ Гусиноозёрскын шахтоуправлениин коллектив апре… 28 болотор һарынгаа түсэб дүүргээд, гурбан эше… нүүрһэ түсэбһөө гадуур тушаагаа. Буряад-Монголой …СР-эй Верховно Соведэй депутат нүхэр Рыбагай хү…бэрилдэг табадахи шахта мүрысөөндэ шалгарба. Энэ …тын коллектив апрелиин 24-дэ дүрбэн һарынгаа тү… дүүргэһэн байна. Хоёрдохи шахтын гурбадахи, таба… участогууд Майн 1-нэй үдэрые мүн лэ ажалай бэ…үүдээр угтаба.

☆ И. В. Мичуринай нэрэмжэтэ үрэ-жэмэстэ станци …й республикада эмхидхэгдэһээр гурбан жэл боло… Түс станци эдэ жэлнүүдтэ питомнигтой, научно-шэн…н лабораторинуудтай, метеостанцитай болоо.

1962 он

☆ Буряадай номой хэблэл үнгэрэгшэ жэлдэ хэблэлэй 1260 хуудаһан ном барлажа, 707 мянган хэһэгээр тараа-ба. Харин Бурядай АССР-эй байгуулагдаһан 1923 ондо хэблэлэй 10 хуудаһан хэмжээнэй ном барлагдаһан байгаа. 1962 оной түрүүшын кварталай туршада 140 мянган хэһэг шэнэ номуудые хэблэн гаргаба. Тэдэнэй тоодо В. И. Ленинэй «Шажан мүргэл тухай», М. Шагинянай «Ульяновтанай бүлэ. Роман-хроника», КПСС-эй XXII съездын материалнууд болон бусадшье номууд бии.

☆ Эб найрамдалай, буу зэбсэг хуряахын түлөө Бүхэдэлхэйн конгресстэ зорюулан, эб найрамдал хамгаалгын Буряадай комитедэй пленум Улаан-Үдэдэ майн 17-до боложо, Бүхэдэлхэйн конгресстэ бэлэдхэл тухай асуудал зүбшэн хэлсэбэ.

Б. Васильевай бэшэһэн «А, зори здесь тихие...» гэжэ зүжэгые Буряадай драмын театр һаяхан табиба.
ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Зүжэгэй нэгэ үйлэ. Зүүн гарһаа: Кирьянова— Буряадай АССР-эй габьяата артистка В. Амханова, Галя Четвертак — С. Уладаева, Лиза Бричкина — И. Доржиева.
Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ фото.

Тоо, баримтанууд

Хүдөө ажахы

★ Республикын колхоз, совхозуудта энэ жэлэй хабарай тарилгада, нуга сабшалан дээрэ, фермэнүүдтэ 7 мянга гаран трактор хүдэлгэгдэжэ байна.

★ 1972 оной түрүүшын кварталда 17 мянгаад үхэр шахан таргалуулагдажа, тус бүридөө дунда зэргээр 318 килограммтайгаар тушаагдаба. Мүн 19 мянга гаран гахай шахагдаа.

★ Шубуудай тоо нёдондоной энэ үеынхиһөө 20 процентээр олошороо гэхэ гү, али 1 миллион 131 мянга гаран болонхой. Тэрэ тоодо 410 мянга гаран тахяа бии. Үнгэрһэн гурбан һарын туршада 21 миллион 788 мянган үндэгэн абтаа гэхэ гү, али тахяа бүриһөө 49 үндэгэ, бүхыдөө нёдондонойхиһоо 28 процентээр олон үндэгэн абтаһан жэшээтэй.

★ Жэлэй түрүүшын кварталда колхоз, совхозуудта нёдондоной энэ үеынхиһөө 3.423 тугал, 1428 боршоонхо, 69 унаган олон абтаа.

АРАДУУДАЙ ЭБТЭЙ БУЛЭ

ДЭЛХЭЙН АРАДУУД! ЯДЕРНА БА ХИМИЧЕСКЭ ЭЛДЭБ ЯНЗЫН ЗЭБСЭГҮҮДЫЕ ХОРИХО ЭРИЛТЭ ТАБИГТЫ! ЗЭБСЭГҮҮДЫЕ БҮГЭДЭ НИИТЭЭРЭЭ, БҮРИН ХУРЯАХЫН ТҮЛӨӨ, УЛАСХООРОНДЫН АЮУЛГҮЙ БАЙДАЛ БЭХИЖҮҮЛХЫН ТҮЛӨӨ ТЭМСЭГТЫ!

(КПСС-эй ЦК-гай Уряануудhaa).

СОВЕТ ОРОНОЙ ЗОЛТОЙ ҮХИБҮҮД.

В. ГАУЧЕНОВЭЙ фотоэтюд.

ХАБАРАЙ АМИСХАЛ

ЭТЮД

1.

ХАБАРНАЙ хаhа дундаа буужа ерэбэ даа! Хабтагай ехэ дайдаарнай галуудай ганганаан дуулдажа, хүдөө талын дуушан гэгдэhэн жэргэмэлэй жэрьеэн замханагүй. Наранай дулаахан элшэдэ наарhаан шаруулhан майлануудай

үргэн духанууд дээгүүр зэрэлгээн наадаадхина.

Тэнгэридэ нэгэшье үүлэн үгы шахуу. Ходоо шимэ сэлмэг, сэнхир хүхэ зандаа огторгоймнай байдаг haa, ямар hайн бэлэй! Хабар сагай хангалтайхан агаараар сээжэ дүүрэн амилжа, халюун шара болоhон талаараа алхалхада ямар урматайб!

Тэрүү тэрэ майлын саана тракторай дуун зэдэлнэ. Жалга соо ороходонь, хүнхинөөниинь hулахаанаар дуулдана.

Булад хүлэгые жолоодожо ябаhан залуу хүбүүн түрүүшынгээ бураздаа татана. «ДТ-75» түхэлэй шэнэ тракторынь газарай хүрьhэ урматайгаар урбуулан, ута хара гэзэгэ зурытар хаяhан мэтээр бураздаа татан ошоно.

haяхан хахалагдаhан газарай долгин дээрэhээ ямаршьеб хүнгэхэн амин, уурал гарахадал гээд, сэлмэг огторгой өөдэ дэгдээд, үгы болошоно. Алтан шара шэнииисын далай эндэ зундаа, намартаа долгилхо хэбэртэй.

Май hарын урихан наранай энеэбхилэл доро үргэн таладаа, нармай таряа полинуудтаа тарижа, ерээдүйн ехэ баян ургасада эхи табижа ябанаб гэжэ hанахада, ямар урматай гээшэб! Хэдэн hара болоод, эдэ майланууднай алтан шара таряагаар бүрхөөгдэшөөд, зүг бүхэнhөө зэрэмшээн ерэhэн hэбшээхэн доро хүлгэн, долгилон, мүнгэтэн байхал даа!

2.

ХАБАРАЙ түрүүшын сэсэг, сэнхир хүхэхэн дэльбэтэй, зөөлэхэн, бамбагархан набшатай ургы сэсэг хадын шигабари газарта hалбаржа, хүнэй нюдэ баясуулба.

Түрүүшын сэсэг ургыхан! Хабарай сагай хара hалхиие, үдэшэ, үглөөнэй гагалюуниие үзэн, хүсэд гэдээгүй газарай хүрьhэ сооложо, эрэлхэг зоригтойгоор ургабаш. Энэ уужам дэлюун дайдаяа дахин бусаhан урин хабараар эгээл түрүүлэн хараха, hайхашааха, гоёшоохо хүсэлэнтэйгөөр hалбарааш, ургы сэсэгхэн!

Хабарай тэнгэри олон «зантай». Үглөөгүүр хада огторгойдо нэгэшье үүлэгүй, айхабтар сэлмэг, дулаан үдэр болохол хэбэртэй байха. Тииhээр байтар, үдын хойно тэнгэри гэнтэ бараан хара үүлэнүүдээр бүрхөөгдэжэ, хүбэн саhан бударжа, галзуу hалхин ш у у х и р х а. Иимэл гайтайхан, хүлгөөтэй сагта hалбаржа шадаhан ургы сэсэгүүд

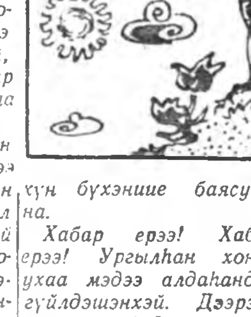

хүн бүхэниие баясуулна.

Хабар ерээ! Хабар ерээ! Ургылhан хонид ухаа мэдээ алдаhандал гүйлдэшэнхэй. Дээрэнь жэргэмэлэй дуун ханхинана. Хонишон басаганай хонгёо аялга зэдэлнэ. Хаанашьеб трактор хүнхинэнэ.

Хабар! Хабар ерээ!

3.

ҮШӨӨ март hара соо саhанай хайлажа эхилхэдэ, манай нютагта үбэлжэдэг ш у б у у д, илангаяа борбилоонууд ехэл хүхидэг хаш. «Борбилоогой уhалха үдэр» гээд мартын 14-ые дэмы хэлсэдэггүй ёhотой.

Харин мүнөө хабарай уhанай хада майлануудhaa урдажал байхада, шубуухайнууд шууяатайгаар ниидэжэ ерээд, бишыхан горхонуудай эрьедэ жэрылдэн hуугаад уhалжа мэдэнэ. Гоё даа!

Модоной гүлгэд тэhэрхэ үдэрөө хүлеэжэ ядана. Наруули газарнуудта ногоон хүхэрэнхэй. Удангүй май hарын хуушаар малшье ногоондо садаха зэргэтэй.

Хабарай амисхал хаа хаанагүй мэдэрэгдэнэ. Халуун оронhoo ниидэн ерэhэн шубууд нуур сөөрэмүүдтэ олоороо hуунхай.

Хамаг юумэн хабартаа сэсэглэдэг. Бүхы байгаали үбэлэй нойр-

hoo hэрижэ, hалбархы, бадархы хаhадаа ороод, наранай дулаахан элшэнүүдые тодон абана.

Хүн бүхэнэй зосоо hэргэлэн, хүхюун. Шэнэ хабарай хонгёо дуунууд хаанашье зэдэлнэ. Шэнэ хабарай шэдитэ угалзанууд, талын сэсэгүүд олоороо hалбаржа, намжаа дайдамнай олон үнгэтэ хибэс шэнгеэр харагдахань дүтэлөө.

Мэндэ амар, алтан хабар!

Г. ДАШАБЫЛОВ.

Н. ДАЛБАНОВАЙ зурагууд.

МАНАЙ оронойолон тоото арадуудай аман зохёолой алтан жасада хошон зугаа, шог ёгто үгэнүүд нилээд ехэ hуури эзэлнэ.

Октябриин революциин урда тээ ажалша юрын хүн зон хошон зугаа, шог ёгто, хадхуу хурса үгэнүүдээрээ баяд, ноёдые наада барин шүүмжэлдэг, тэрэ үеын ажабайдалай муу муухай үзэгдэлнүүдые шоо үзэдэг байhан. Дунда Азида Алдар-Косе, Насреддин, Апандин гэжэ домогто ороhон шогуушад, хурса хэлэтэн ябаhан гэхэ. Манайшье буряад арадта Балан Сэнгэ шогуушан байhан гэжэ хэлсэдэг.

Мүнөөшье Совет засагай үедэ арадуудай хошон зугаа, шог ёгто үгэнүүд хүн зоной дунда түрэжэл байдаг. Ажалдаа хойрог, архинша, хулгайша, худалша заримашуулые шоо үзэhэн, наада бариhан хурса үгэнүүд арад бүхэндэ бии.

Хани арадуудай Хубисхалай урда тээ хэлсэдэг хошон зугаануудhaa нэгэ хэдые ходолон абажа, уншагшадай анхаралда табиха дуран хүрэнэ.

ОЛОН АРАДАЙ ХОШОН ЗУГАА

АЗЕРБАЙДЖАН АРАДАЙ...

Нэгэтэ Насреддинэй саад соо үхэр орошоод байба. Насреддин hамгантаяа, хүбүүнтэеэ тэрэ үхэрые намнажа гаргахаяа гүйлдэбэ. Харан гэhээнь, саад соонь, тээ саанахана нэгэ зайгуул мулла ябажа ябаба. Насреддин бүхы шадалаараа хашхарба:

— Эндэмнай үхэрhөөшье муухай амитан ябанал. Түрүүн тэрээниие намнажа гаргая!

БУРЯАД АРАДАЙ...

Балан Сэнгэ үнеэгээ бэдэрбэ. Арhа элдэжэ байhан hамгадhaa асуухадань, тэдэнь наада бариба:

— Хаа сагаан харагшанши хамар дээрээ шабааhалжа, ханшар дээрээ хайруулжа ябана hэн.

Нэгэтэ тэдэл hамгад толгойнууд дээрээ тогоонуудые хүмэрюулээд абаашажа ябаба. Харгыдань уулзаhан Балан Сэнгэ айхабтар мэгдүүгээр хашхарба:

— Огторгойдо түймэр болоjo байна!

Мууда дуратай hамгад бултадаа хинсагад гэжэ дээшээ харан гэхэдээ, тогоонуудаа хаха алдажархиба.

— Яажа байhан хүмта?—гэжэ тэдэнэй асуухадань, Балан Сэнгэ байжа үгэбэгүй:

— Харюугаа абааб, харюугаа абааб!

УЗБЕК АРАДАЙ...

Нэгэтэ Насреддин өөрынгөө элжэгэ унаад, городой судьяда ерэбэ ха. Судья хараад:

— Та хоёр намда ерэбэ гүт?—гэжэ ёгтолон асууба.

Тиихэдэнь Насреддин иигэжэ харюусаhан гэхэ:

— Минии нүхэртэ намайе абааша гээд элжэгэмни hалабагүй. Тиихэдэнь энээниие танда—нүхэртэнь асарбаб даа.

КАРАКАЛПАК АРАДАЙ...

— Хэдытэй болобот даа?—гэжэ Олирбегhээ асуухадань:

— Табин нэгэтэйб, — гээд харюусаа hэн гэхэ.

Табан жэл болоhон хойно баhал тэрэ асуудалаа дабтабад.

— Табин нэгэтэйб,—гэжэ Олирбек дахин харюусаба.

Нүхэдынь ехэ гайхаhандаа асууба:

— Олирбек, энэмнай хайшаа юм гээшэб? Табан жэлэй урда тээ табин нэгэтэйб гэжэ хэлээ hэмнайт?!

— Өөрыгөө хүндэлдэг эрэ хүн бүхэн хэлэhэн үгэдөө хүрэхэ ёhотой юм шуу даа! Табин нэгэтэйб гээл хадаа, ондоогоор хэлэжэ, худхажа, хуймажа байhанай хэрэггүй ха юм,—гээд Олирбек hанаа амар харюусаба ха.

ТАТАР АРАДАЙ ШЭНЭ ЗУГАА

Магазинда наймаалагшаар абыт гэжэ нэгэ хүнэй гуйгаад hалахагүйдэнь, сельпогой түрүүлэгшэ гол таhа арсаба ха.

— Намайе юундэ ажалда абанагүйбта? Юушье хэжэ шадахагүй гээд hанана гүт?—тэрэ хүн зэбүүрхэбэ.

Сельпогой түрүүлэгшэ үгыень тодожо абаад, иигэжэ харюусаа гэдэг:

— Тиимэ бэшэ ааб даа. Алинииеньшье шадаха, юушье хэхэдээ болохо хүн гэжэ hананалби.

Ц. БУДАЕВ.

ОЛИМПИИН НАЖАР

Байгша 1972 он — олимпиин нааданай жэл. Август hарын 26-да Баруун Европын Мюнхен хотодо зунай олимпиин наадануудай эхилхэ байhаниинь мэдээжэ.

Совет спортын нэрэ түрэ хамгаалхаяа эрхимүүдэймнай эрхимүүд олимпиадада хабаадахань. Буряадай спортсменүүд тэндэ хабаадалсаха гээшэ гү гэhэн асуудал республикымнай спортдо дуратай оломянган хүниие hонирхуулжа байна. Мюнхенhээ сэхэ дамжуулагдаха наадануудта хабаадаха нютагайнгаа хүбүүдые телевизорэйнгээ сэнхир экранда хараха хүсэлтэй хүнүүд олон ааб даа.

Буряадай хүдөө ажахын техникумэй багша П. Н. Николаев буряадай спортсменүүдэй дунда эгээл түрүүлэн, СССР-эй спортын мастерай нэрэ зэргэдэ 1951 ондо хүртөө hэн. Тиихэдэ Буряадай гүрэнэй Д. Банзаровай нэрэмжэтэ багшанарай институдай студент Валерий Стрельников 1971 оной мартда уласхоорондын классай, СССР-эй спортын мастер болоо. Буряадай спортын түүхэдэ тон шухала удхатай эдэ хоёр событи хоорондоо хорин жэлэй алгасаатай гээшэ.

Хорин жэлэй хугасаа соо Буряадай спорт аргагүй ехээр хүгжөө. Физкультурнигуудаймнай зэргэдэ 125.000 хүн жагсана. Мастернууд болон спортсменүүдэй дүй дүршэл ехэ болоо, техникэнь hайжараа, мэдээжэ хүнүүдшье олошороо.

Хорин жэлэй саада тээ бүхэсоюзна аренэ дээрэ Буряадай миил нэгэ спортсмен—мэргэн буудагша Петр Николаев байhан haa, мүнөө бүхэсоюзна болон уласхоорондын мүрысөөнүүдтэ хабаададаг хүнүүд олон б о л о о. Хүнгэн атлет Владимир Цыренов, бүхэ Клим Олзоев, боксёрнууд Валерий Стрельников ба Павел Федотов, hур харбагша Дандар Дансаранов болон бусад олондо мэдээжэ болонхой.

Үшөө 1968 оной олимпиадада хабаадалсаhан, ороной суглуулагдамал командын гэшүүндэ кандидадаар тоологдоhон Владимир Цыреновэй мүнөөшье хүрэтэр спортивна түхэлөө алдаагүй байhаниинь hайшаалтай. Мюнхенэй олимпиадада Владимирнай хаба[...] hай гэжэ спортоор hони[...] хүн бүхэн бүтүүхэн сэдьхэ[...]на.

СССР-эй кубогта хүртэхы[...]лөө мүрысөөн байгша оной [...] hара соо үнгэрхэ. Теэд тэндэ [...]димир Цыренов ямараар б[...]руулнаб, тэрэнhээнь ехэ [...] дулдыдаха байна.

Клим Олзоев. Энэ спор[...] намтарые хүнүүд hайн [...]гүй байжа магад. Гэхэ зуур[...]рэмнай СССР-эй 4 дахин че[...] болоhон, уласхоорондын кл[...] СССР-эй спортын мастер, [...]пын 1970 оной призёр. Нэ[...] 38 наhатайдаа тэрэ ор[...] түрүү hуури эзэлжэ, ёhо[...] таршалга харуулhан. Бар[...]най «профессор» гэжэ т[...] спортсменүүд нэрлээ бэлэй. [...] К. С. Олзоевой наhаниинь [...]лошоhон тула, олимпиин [...] дээрэ гарахань гайтай ха да.

Боксёр Б. Зориктуевай [...] тээшэ шэглэhэн харгы [...]хиниень ходоодоо hонирху[...] Мүнөө үедэ тэрэ эгээл хүнга[...] нүүртэнэй дундаhaa Оли[...] нааданда хабаадаха ороно[...] суглуулагдамал командада [...] номер болон оруулагданхай.

Республика доторнай су[...]hан спортсменүүдэй нэгэн [...]рий Стрельников болоно. [...] Валериин олимпиин рингда [...] аргыень боксёр Анатолий [...]нов буляалдаха болоно. Се[...] СССР-эй гурба дахин чем[...] СССР-эй арадуудай зунай V [...]такиадын чемпион юм. Спор[...] ехэ мүрысөөнүүдтэ Стрел[...] Семенов хоёр ээлжээгээр а[...] түйладаг заншалтай. Теэд б[...] СССР-эй түрүү hуури эзэл[...]лөө болохоёо байhан мүры[...]хэниинь золтой байхаб? Тэ[...]рысөөнэй дүнгөөр олимпин[...] данда хабаадаха спортсм[...] элирхэ бшуу.

Тиихэдэ спортивна на[...] hаяхан эхилжэ ябаhан залу[...] найдамтай, тон hайн техн[...] боксёр Павел Федотов олонд[...] шаагдадаг болонхой. Ороно[...] түрүү hуури эзэлхын түлөө [...]рысөөндэ ошохоёо бэеэ [...] байhан Павелда яhала найд[...]

В. БАДМА[...]

«Урожай» бүлэ[...] инструкт[...]

ХААНА ЮУН БОЛОХОБ?

УЛААН-ҮДЭ

ЛВРЗ-гэй СОЁЛОЙ БАЙШАН. Майн 1-нэй үглөөнэй 11 часта эдир багашуулда зорюулжа, hонирхолтой фильмүүд харуулагдаха байна. Үдэшэлэн эндэ залуушуулай амаралтын үдэшэ түлэг дундаа байха. Майн 2-то хүүгэдэй үглөөнэй наадан үнгэргэгдэхэ байна. ЛВРЗ-гэй хүдэлмэришэд ба алба хаагшадай багашуул баран сугларжа, хүхюу наадаяа дэлгэхэ. Үдэшэлэн залуушуулай амаралтын үдэшэ үнгэргэгдэхэ.

«РАССВЕТ» ГЭЖЭ СОЁЛОЙ БАЙШАН (Авиазавод). Майн 1-дэ «Гурбан хүндэ гурбан сабхи» гэжэ зүжэг эдир багашуул табижа, түрэлхидөө баясуулха. Үдэшэлэн «Тагнуулшад» гэжэ фильм харуулагдаха. Майн 2-то эндэ ерэбэлтнай, «Теремок» гэжэ кукольна театрай коллектив «Шандаганай hургуули» гэжэ hонирхолтой зүжэг харуулха. Үдэшэлэн «Наадан дээрээ зугаатай» гэhэн үдэшэ үнгэргэгдэжэ, бэрхээр хатарагшад хоорондоо мүрысэхэ.

МЯХА-КОНСЕРВЫН КОМБИНАДАЙ СОЁЛОЙ ОРДОН. Майн 1-дэ тус ордоной хүүгэдэй секторэй кукольна театрай табиhан «Галуухан» гэжэ зүжэг харахада болохо. Үдэшэлэн Майн hайндэртэ зорюулагдаhан фильмүүд сугларагшадай анхаралда табигдаха байна. Майн 2-ой үдэшэлэн «Амаралтын үдэшэ» үнгэргэгдэжэ, залуушуул сэнгэхэ.

ЗАХААМИНАЙ АЙМАГ

ЗАКАМЕНСК ХОТЫН СОЁЛОЙ БАЙШАН. Майн 1-дэ соёлой байшангай уран hайханай бүлгэмэй коллектив hайндэрэй концерт табиха. Тиихэдэ Зэдэ голой эрьедэ ажалшадай ехэ найр болохо. Эндэ спортын элдэб мүрысөөнүүд үнгэргэгдэхэ байна. Аймагай шанга шандааhатан, хүнгэн солбошуул, мэргэн буудагшад олоной дундаhaa шалгаран тодоржо, hайндэрэй шангуудта хүртэхэ. Майн 2-то «Хани барисаан юунhээшье үнэтэй» гэhэн уряа доро амаралтын үдэшэ үнгэргэгдэхэ байна. Мүн үхибүүдэй үгл[...] наадан боложо, эдир багаш[...]дуу дууладаха, дуратай ш[...]гүүдээ уран хүрсаар уншах[...]

МУХАР-ШЭБЭРЭЙ АЙМАГ

АЙМАГАЙ ТҮБЭЙ СО[...]ЛОЙ БАЙШАН. Баяр ёhо[...]лой суглаанай hүүлээр соё[...] байшангай уран hайханай бү[...]мэй коллектив сугларагш[...] үмэнэ наада-концерт харуу[...] байна. Мүн залуушуулай а[...]ралтын үдэшэ үнгэргэгдэхэ. [...]дэ залуушуул сэнгэн зугаа[...]

ЯРУУНЫН АЙМАГ

НАРЬЯТЫН СОЁЛОЙ БА[...]ШАН. Хүдөөгэй залуушуу[...] хабаадалгатай hайндэрэй [...] концерт болохо байна. Мүн з[...]луушуулай амаралтын үдэ[...] үнгэргэгдэхэ.

МАЙН hАЙНДЭР—ХИЛЫН СААНА

БРАТИСЛАВА. (ТАСС). Словакиин ажалшад Майн 1-ниие—пролетарска hаналаа нэгэдэлгын уласхоорондын үдэрые ажалай ехэ илалтануудаар угтаба. Братиславын ехэ предприятиин—Г. Димитровой нэрэмжэтэ химическэ комбинадай коллектив үйлэдбэриингээ даабариие болзорhоонь урид дүүргэhэн тухайгаа мэдээсээ. Мүрысөөнэй үедэ комбинадай хүдэлмэришэд 1.200 мянган кроной түүхэй эд, түлишэ, электрын элшэ хүсэ алмаhан байна.

Братиславын, Кошицын, Жилинын, Комарнын, мүн Словакиин бусад промышленна түбүүдэй олон арбаад предприятинууд апрель hарынгаа түсэбые болзорhоонь урид дүүргээ.

ГАВАНА. (ТАСС). «Социализм байгуулгада бүхы хүсэеэ элсүүлэн зорюулха гээшэ ажалшадай нангин зорилго болоно. Үйлэдбэриингөө даабари амжалтатайгаар дүүргэhэн тухайдаа Майн 1-нэй үдэр элидхэхэ гээшэ эгээн ехэ баяр болоно»,—гэжэ Кубын ажалшадай профцентрэй Генеральна секретарь Эктор Рамос Латур Кубын «Боэмиа» гэжэ журналда интервью үгэхэдөө мэдүүлбэ.

Кубын профсоюзай хүдэлөөн зэргэээ жагсаажа, улам хүсэ шадалтай болоод, Майн 1-нэй hайндэрые угтажа байна.

БУХАРЕСТ. (ТАСС). Румыниин ажалшад Майн 1-нэй урда тээ шэнэ амжалта түйлаба. «Дачия» маркын 60 мянгадахи хүнгэн автомобиль Питештскэ автомобилиин заводой конвейерhээ гараа. Заводой коллектив хэдэн жэлэй урда тээ эсэгэ оронойнгоо автомашина бүтээн гаргажа эхилээ hэн. Энэ үе соо заводой хүдэлмэришэд, инженернүүд, технигүүд ехэ дүршэлтэй боложо, мүнөө үдэр бүри 100 автомобиль бүтээн гаргана.

БУЭНОС-АЙРЕС. (ТАСС). Ангиин шанга тэмсэлдэ Аргентинын ажалшад Майн 1-ниие угтажа байна гэжэ Аргентинын Коммунис партиин эндэ тунхаглагдаhан мэдүүлгэ дотор хэлэгдэнэ. Демократическа эрхэ сүлөөгэйнгөө түлөө, юумэнэй үнэ сэнгэй хүндэрhэндэ эсэргүү, политическэ бодолоороо түрмэдэ хаагдаhан бүхы хүнүүдые сүлөөлхын түлөө тэмсэлээ шангадхажа, ажалшадай hаналаа нэгэдэлгын уласхоорондын үдэрые тэмдэглэхые Компарти уряална.

БАРУУН БЕРЛИН. (ТАСС). Ажалшадай hаналаа нэгэдэлгын уласхоорондын үдэрэй хүндэлэлдэ хотын улад зондо Баруун Берлинэй СЕП-эй правлениин хандаhан хандалга эндэ толилогдобо. «Энэ hайндэрые эб найрамдалай, демократиин, социализмын хүсэнүүдэй добтолго хэлгын hүлдэ тэмдэгтэйгээр, эзэрхэг түримхэй, хархис хүсэнүүдэй дарагдажа байлгын оршон байдалда тэмдэглэхэ» гэжэ хандалга соо хэлэгдэнэ.

ХЕЛЬСИНКИ. (ТАСС). Вьетнамда США-гай эзэрхэг түримхэй ябуулгада эсэргүү тэмсэлдэ хүсэ шадалаа арьбадхан элсүүлхэ уряатайгаар эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн совет эб найрамдалай түлөө тэмсэлшэдэй национальна комитедүүдтэ, эб найрамдалда дуратай бүхы хүсэнүүдтэ хандаба.

РИМ. (ТАСС). Фашистнуудта эсэргүү шанга тэмсэл эдэ үдэрнүүдтэ Сардинида боложо байна.

ПАРИЖ. (ТАСС). Хүдэлмэришэдэй комиссинуудай уряагаар ажалшадай олониитын хабаадалгатай демонстрацинууд эдэ үдэрнүүдтэ Испанида боложо байнхай.

Оломянган хүнэй хабаадалгатай демонстраци Барселондо боложо. Демонстрантнууд хотын түбэй гудамжануудаар үнгэрэн гарахадаа, ажабайдалаа hайжаруулхын тула тэмсэл хэхэ уряатайгаар ажалшан зондо хандаа. Франкогой засагаархид ажалшадай буhалгаагаар hанаагаа зобонхой.

БОНН. (ТАСС). Майн-1-нэй hайндэрые тэмдэглэхэдээ, Москвада, Варшавада абтаhан договорнуудые эсэслэн баталалгые дэмжэhэн демонстраци хэхэ уряатайгаар Германиин Коммунис партиин түрүүлэгшэ Курт Бахман ФРГ-гэй хүдэлмэришэн ангида, профсоюзуудта, бүхы ажалшадта хандаба. Ажалшадай уласхоорондын үдэртэ зорюулагдаhан ГКП-гэй Нюрнбергдэ болоhон суглаан дээрэ тэрэ үгэ хэлэбэ.

Аюулгүйн байдалай асуудалаар ниитэевропын зүблөө зарлахын түлөө шууд сэхэ тэмсэл ябуулха шухала гэжэ К. Бахман тэмдэглээ.

РЕВОЛЮЦИОННО ХҮСЭНҮҮДЭЙ НЭГЭДЭЛЭЙ ХАРАЛГА

Майн 1-нэй hайндэр дайшалхы, алдарта түүхэтэй юм. 1889 ондо хүдэлмэришэдэй уласхоорондын хани нүхэсэлэй Париждахи конгресс энэ hайндэрые жэл бүри тэмдэглэжэ, ажалшадай хабаадалгатай тэмсэл ябуулха гэhэн шиидхэбэри гаргаа hэн. Капиталис Америкын засагаархидай хайрагамгүйгөөр дараhан Чикаго хотын пролетарнадай бүгэдэ ниитын буhалгаан иигэжэ мүнхэлэгдэhэн байгаа.

Тэрэ сагhaa хойшо 80 гаран жэл үнгэрөө. Элдэб оронуудай хүдэлмэришэн ангиин шэнэ отрядуул Майн 1-нэй hайндэртэ хабаадалсадаг юм. Энэ hайндэр революционно интернациональна улам ургажа байгаа хүдэлөөнэй, уласхоорондын пролетариадай хүсэнүүдэй харалга боложо үнгэрдэг. Ажалшан арад «Эб найрамдал! Ажал! Социализм! Эрхэ сүлөө! Али тэгшэ байдал! Аха дүүгэй хани барисаан!» гэhэн уряануд доро жагсаалда гаража, тэмсэл хэдэг байха юм.

Эрхэ сүлөөгэйнгөө түлөө дарлан мүлжэдэг монополинуудта эсэргүүгээр тэмсэдэг капиталай оронуудай ажалша хүнүүдтэй Советүүдэй ороной ажалшад нэгэ hаналтай байhанаа мэдүүлнэ. Буржуазна оронуудта буhалгаан, эсэргүүсэлтын хүдэлөөн жэлhээ жэлдэ ургана. Англида, ФРГ-дэ, Италида, США-да тэрэ илангаяа үргэнөөр дэлгэрэнхэй. Иимэ хүдэлөөндэ хабаадаhан хүдэлмэрилэгшэд социальна эрилтэнүүдые табиха haa гадна, дарлан мүлжэлгэдэ, хашалта харшалалтада эсэргүүгээр тэмсэдэг.

Мүнөө уласхоорондын хүдэлмэришэнэй хүдэлөөн улам хүгжэжэ байна. 570 миллионhoo үлүүтэй хүн (260 миллиониинь профсоюзай гэшүүд) дэлхэйн пролетариадай зэргэдэ тоологдоно. Энэ хадаа ниитэ уг зорилгоёо бэелүүлхэ асари ехэ хүсэн болоно. Хүдэлмэришэн ангиие хүтэлбэрилэн ударидахадаа, коммунис ба хүдэлмэришэнэй партинууд пролетариадай аша туhа нангинаар сахидаг, империализмда эсэргүү эбсэшэгүй тэмсэлшэд байhанаа харуулаа.

Национально-сүлөөрэлгын хүдэлөөнэй эршэ хүсэнhөө дэлхэйн капиталис байгуулалта hандаран haлажа байна. Азиин, Африкын, Латиин Америкын арадууд колониальна дарлалта мүлжэлгэдэ, хариин гүрэнүүдэй монополинуудай хашалта харшалалтада эсэргүүгээр тэмсэнэ.

Зүгөөр империалистнуудай тэмсэлгүйгөөр сухарижа, хэрэг байдалаа алдахые хүсөөгүй байhаниинь хэндэшье мэдээжэ. США-гай хархис этэгээдүүд Индохитадта шуhата дай хэжэ, Азиин хахад аралай арадуудые дарлан мүлжэхые хүсэнэ. Социалис гүрэнүүдэй туhаламжа дэмжэлгэдэ түшэглэн, Вьетнамай, Лаосой, Камбоджын патриодуд американ эзэрхэг түримхэйшүүлдэ, тэдэнэй дахуулнуудта шанга харюу сохилто хэнэ. СССР-эй ба бусад социалис оронуудай правительствануудай Индохитадай арадуудые дэмжэhэн хэрэгүүдые үнэн сэхэ бүхы хүнүүд халуунаар hайшаана. Вьетнамай Демократическа Республикын хото городуудые, hуурин тосхонуудые зэрлиг бүдүүлигээр бомбодожо байhан американ сэрэгүүдые шоо үзэжэ, тэдээндэ дураа гутажа байhанаа мэдүүлнэ.

Араб гүрэнүүдтэ эсэргүүгээр Израилиин хэжэ байhан эзэрхэг түримхэй ябуулгые совет арад, түрүү үзэлтэй бүхы хүн түрэлтэн буруушаан шүүмжэлнэ. Дүтын Зүүн зүгтэхи байдалые түгшүүрилтэй байлгахые хүсэhэн американ империализм, уласхоорондын сионизм Израилиин хархис этэгээдүүдые дэмжэнэ, тухирна гэжэ дэлхэйн арад түмэн мэдэжэ байна. Арадуудай амгалан тайбан, аюулгүй байдалай хорото дайсан байhанаа Израилиин хүтэлбэрилэгшэд харуулаа.

Ажалшадай hаналаа нэгэдэлгын уласхоорондын үдэр—Майн 1-дэ дэлхэйн ажалшан арад эб найрамдалай, демократиин, социальна дэбжэлтын түлөө тэмсэлдэ дайшалхы нэгэдэлтэй, нягта жагсаалтай байhанаа үшөө дахин харуулха байhаниинь дамжаггүй.

Анатолий БЛАТИН.

(АПН).

США- Нью-Йоркдо ажаhуугшад американ коммунистка Анджела Дэвисые Калифорниин засагайхидай худалаар гэмнэжэ, сүүдлэжэ байхада, тэдэниие шадаха болохоороо гэмнэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Нью-Йоркын үйлсэнүүдэй нэгэндэ. «Анджела Дэвисые гэмнэхэдээ, бидэниие бултыемнай гэмнэнэ» — гэжэ демонстрантнуудай барижа ябаhан плакат дээрэ бэшээтэй байна.

ТАСС-ай фотохронико.

ПРАВДА БУРЯТИ[И]

Нэгэдэхи хуудаhанда. «Х[...]рай, ажалай, эб найра[...] hайндэр» — түрүү [...] Майн хүндэлэлдэ.

Хоёрдохи хуудаhанда. «[...]водой эзэн» — Ю. Коршу[...] статья. «Нэгэ бүлэ» — [...]луулбари. «Хани нүх[...] меридианууд» — суглуу[...]

Гурбадахи х у у д а h а н[...] «Шудхалга» — Л. Синег[...]вэй очерк. «Бидэ [...] националистнуудби»—Т. [...]куевай статья. «Хани нүт[...]мнай оронуудта».

Д ү р б э д э х и хууда[...] «Майн 1 юртэмсэ дэлхэй[...] алхална»—уласхоорондын [...]дээсэл. А. Игумновагай оче[...]

СЭНХИР ЭКРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММ[А]

УЛААН-ҮДЭ ХАРУУЛНА:

09.45—«Майн нэгэн, [...] орон тухай дуунууд». 10.0[...] Улаан-Үдэ хотын ажал[...] Майн нэгэнэй демонстраци [...] ведүүдэй талмай дээр[...] дамжуулагдаха. 13.00—h[...]дэрэй концерт. 14.00—«[...] сагтаа 200 байгаа hэн»—[...] очерк. 14.15—«Парти, [...] орон, эб найрамдал тухай [...]нууд».

«ОРБИТЫН» ПРОГРАММ[А]

14.45—Москва. Улаан [...]май. Ажалшадай hаналаа [...]гэдэлэй Уласхоорондын [...] — Майн нэгэндэ зорюула[...]hан дамжуулга.

УЛААН-ҮДЭ ХАРУУЛНА:

18.00 — 18.10 — «За[...]ные ритмы Севера—кино[...]

«ОРБИТЫН» ПРОГРАММ[А]

18.10—Совет дуунуудай [...]церт. 18.40—«Театрта бол[...] уулзалганууд». А. А. Яб[...] киинагай нэрэмжэтэ ВТО[...] дамжуулга. 20.45—«Бу[...]раш»—телевизионно уран [...]ханай фильм (1 серп). 21.15—«Ерэжэ хайрлыт». Останки[...]да болохо hайндэрэй вечер.

«ОРБИТЫН» ПРОГРАММ[А]

22.00—hайндэрэй вечер[...] үргэлжэлэл. 24.00 — Ажал[...]дай hаналаа нэгэдэлэй Ула[...]хоорондын үдэр—Майн 1-[...] hайндэрлэлгэ тухай репор[...]

Редактор Ц. Ц. ЦИБУДЕЕВ.

Н-01384. Заказ № 1249.